

Τρίμηνη έκδοση του Συλλόγου
Τερψιθεατών Ναυπακτίας
Χρόνος 32ος
Αριθμός φύλλου 132
Ιανουάριος - Φεβρουάριος -
Μάρτιος 2021

Γραφεία:
Γλάδστωνος 10 - 106 77 Αθήνα
Τηλ. - Fax: 210 38.22.513

Δικτυακός τόπος:
<http://www.terpsitheia.net>
Διεύθυνση ηλεκτρονικού
ταχυδρομείου: terpsith@otenet.gr

200 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821

Παρά τις δυσοίωνες προβλέψεις, ακόμη και τις επιθυμίες και την προσπάθεια κάποιων ξένων δυνάμεων να σβήσει η φωτιά της επανάστασης, οι Έλληνες κατάφεραν «με το σπαθί τους» πριν από 200 χρόνια να αποτινάξουν τον τούρκικο ζυγό, που δυνάστευε μεταξύ άλλων τα ιδανικά και τις αξίες τους. Τι ήταν άραγε αυτό που άναψε την σπίθα της απελευθέρωσης και γιατί δεν είχε γίνει νωρίτερα;

Ιστορικά γνωρίζουμε ότι ο επίσημος επαναστατικός αγώνας ξεκίνησε την 25η Μαρτίου το 1821 στην Αγία Λαύρα Καλαβρύτων, όταν ο Παλαιών Πατρών Γερμανός ύψωσε το λάβαρο της Αγίας Λαύρας και όρκισε σε αυτό τους αγωνιστές. Ωστόσο, οι ιστορικοί αναφέρουν ότι η προετοιμασία είχε ήδη ξεκινήσει, με τη Φιλική Εταιρεία να εμπνέει το όραμα μιας ελεύθερης Ελλάδας, τουλάχιστον ένα χρόνο πριν, με σχέδια που δεν πραγματοποιήθηκαν, αλλά έδωσαν στο λαό το το σκίρτημα του πατριωτισμού που τελικά με πόνο και με αίμα πολέμησε για την ελευθερία του. «Ελευθερία ή Θάνατος» ήταν η πολεμική ιαχή που ακουγόταν από άκρη σ' άκρη της Ελλάδας, αποδεικνύοντας την αποφασιστικότητα κατά της υποδούλωσης με κάθε τίμημα, αφιψώνοντας τον θάνατο.

Για περίπου τέσσερις αιώνες το οθωμανικό σύστημα κατάφερε να παγιωθεί στην Ελλάδα όχι μόνο σε πολιτικό, αλλά και σε κοινωνικό και σε συμπεριφορικό επίπεδο. Κυριάρχησε στην κουλτούρα των Ελλήνων και αποδόμησε, σε ένα μεγάλο βαθμό, κοινωνικές αξίες και ιδανικά. Ο τρόπος που λειτουργούσε δεν ήταν μόνο κατακτητικός, αλλά κατάφερε να εμποτίσει στην Ελληνική κοινωνία νοοτροπίες υποδούλωσης, που υποστήριζαν τα σχέδια της διοίκησης ως μέλη μιας αγέλης χωρίς βούληση. Υπό-Δούλοι που λάμβαναν αξιώματα και θέσεις στην διοίκηση ικανοποιώντας αφενός τις προσωπικές τους φιλοδοξίες και αφετέρου τον μηχανισμό των κατακτητών, που σε καμία όμως περίπτωση δεν άρμοζε στο Ελληνικό γένος, που γέννησε την Ελευθερία, την δικαιοσύνη, την ισότητα, την Τέχνη, τις Επιστήμες και την φιλοσοφική διάνοηση. Μπορεί λοιπόν οι Έλληνες για 400 χρόνια να «υπνωτίστηκαν», να φιμώθηκαν, να φοβήθηκαν, να «εκπαιδεύτηκαν» στην ασφάλεια του συστήματος, αλλά όπως αποδείχτηκε, ποτέ δεν άφησαν να υποδουλωθεί το πνεύμα τους.

Τα Κηρύγματα του Διαφωτισμού, τα ιδανικά της Αναγέννησης και οι ελεύθερες ιδέες που προκάλεσαν τη Γαλλική Επανάσταση, φαίνεται πως αφύπνισαν την Εθνική συνείδηση των Ελλήνων και τους ενθύμισαν τις πνευματικές και αξιακές τους καταβολές από τον Σωκράτη, τον Αριστοτέλη, των Πλάτωνα, τον Περικλή, τον Δημοσθένη κ.α. Η σπίθα αυτή άναψε την μεγάλη φλόγα στην ψυχή των Ελλήνων για Επανάσταση και Ελευθερία. Μπορεί στην αρχή να ξεκίνησε με μερικές

εξεγέρσεις, που αποτύγχαναν λόγω έλλειψης οργάνωσης και συντονισμού, και μπορεί να πέρασαν πολλά χρόνια, αλλά έφτασε η κατάλληλη στιγμή για να προτρέψει ο Κοσμάς ο Αιτωλός λέγοντας: «Να σπουδάσετε κι εσείς αδελφοί μου, να μανθάνετε γράμματα όσο μπορείτε. Κι αν δεν εμάθετε πατέρες, να σπουδάσετε τα παιδιά σας, να μανθάνουν τα Ελληνικά» και ο Αδαμάντιος Κοραής να αφυπνίσει λέγοντας, «οτι κύριον μέλημα είναι η πνευματική ανάπτυξη του γένους, διότι αυτή είναι η προϋπόθεση για την ελευθερία και την ανεξαρτησία». Δεκάδες αξιόλογοι δάσκαλοι του Γένους με την επιμονή

τους κατόρθωσαν να δώσουν μία κατεύθυνση σκέψης στον δοκιμαζόμενο Έλληνα και να του δώσουν να καταλάβει, οτι είναι ο φορέας ενός υπέρτατου πολιτισμού, που πρέπει να αναστηθεί. Διακόσια χρόνια μετά την Επανάσταση του 1821 και η Ελλάδα δεν σταμάτησε ποτέ να δοκιμάζεται από αλληπάλληλες κρίσεις, πολιτικές, κοινωνικές, οικονομικές, νεανική μετανάστευση και τώρα την πανδημία COVID-19.

Το ερώτημα παραμένει: Μέσα από αυτές τις κρίσεις είναι σε θέση η Ελληνική κοινωνία να συνεχίσει να διατηρεί το πολιτισμικό της κεφάλαιο, τα ιδανικά και τις αξίες, τις στάσεις και τις συμπεριφορές που δημιούργησαν την Επανάσταση, αλλά και δεκάδες αιώνες κληρονομιάς, ιστορίας και πολιτισμού;

Η Ελληνική Επανάσταση του 1821 έρχεται να μας θυμίσει τη γενέθλιο στιγμή του σύγχρονου Ελληνικού Κράτους μετά από αιώνες σκλαβιάς, καταπίεσης του Ελληνισμού και της Ορθοδοξίας. Μέσα από τον Επαναστατικό Αγώνα αναδύθηκαν μεγάλες ηθικές, πολιτικές αξίες και ιδανικά, που αποτελούν σήμερα ανάγκη και απαιτούμενο της κοινωνίας μας όσο ποτέ άλλοτε. Αυτά μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για μια ολική και προσωπική επανεκκίνηση δημιουργώντας το αξιακό όραμα που οφείλει να έχει ο καθένας μας, και σε προσωπικό επίπεδο, παραδίνοντάς το στις επόμενες γενιές.

Η ανατροπή των δεδομένων που μας έχει επιφέρει η Κρίση που βιώνουμε αποτελεί μία ευκαιρία Αναγέννησης και επανεκκίνησης σε βασικές κοινωνικές αξίες, όπως αλληλεγγύη, συλλογικότητα, δικαιοσύνη και ατομική ευθύνη. Ας μην λησμονούμε ποιοι είμαστε και τι μπορούμε να καταφέρουμε. Άλλωστε, ποιος λαός έπειτα από 4 αιώνες σκλαβιάς και καταπίεσης θα μπορούσε να διατηρήσει άφθαρτα και αμείωτα τα εθνικά ιδανικά του, την πολιτισμική του ταυτότητα, την παιδεία και τη γλώσσα του; Η Ελλάδα πορευόμενη στους αιώνες έχει αποδείξει πως μπορεί να τα καταφέρει και πάντα να βγαίνει νικήτρια στον αγώνα που έχει μάθει να δίνει, αρκεί όλοι εμείς να έχουμε ομοψυχία, θάρρος και κοινό όραμα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΘΑΝ. ΤΣΑΝΤΙΛΗΣ

ΔΕΝ ΜΑΣ ΞΕΧΑΣΕ ΚΑΙ ΦΕΤΟΣ Ο ΧΙΟΝΙΑΣ

ΤΟ Δ.Σ. ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΚΑΙ Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΣΑΣ ΕΥΧΟΝΤΑΙ
ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ ΚΑΙ
ΚΑΛΗ ΑΝΑΣΤΑΣΗ

ΜΕ ΛΑΜΠΡΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΥΓΚΙΝΗΣΗ Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ 25ης ΜΑΡΤΙΟΥ ΣΤΗ ΝΑΥΠΑΚΤΟ

Με συμπληρωμένα τα 200 χρόνια από την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης του 1821, αλλά και εν μέσω πανδημίας και αυστηρών υγειονομικών μέτρων, τιμήθηκε και στη Ναύπακτο η επέτειος της Ελληνικής Παλιγγενεσίας του 1821. Με αρχιερατική Θεία Λειτουργία στον Ι. Μ. Ναό του Αγίου Δημητρίου προεξάρχοντας του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ. Ιερόθεου, την ολιγομελή παρουσία τοπικών αρχών και σωμάτων ασφαλείας και ελάχιστων πολιτών, τη δοξολογία αλλά και την Επιμνημόσυνη δέηση υπέρ των Πεσόντων Αγωνιστών της Επανάστασης. Παρέστησαν ως εκπρόσωπος της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας η κ. Αγγελική Χαλιμούρδα, ο Δήμαρχος Ναυπακτίας Β. Γκίζας, αντιδήμαρχοι, πρώην Δήμαρχοι, ο πρόεδρος του δικηγορικού συλλόγου Μεσολογγίου-Ναυπάκτου Χρήστος Παΐσιος και ο εκπρόσωπος της ΟΣΥΝ οργανωτικός γραμματέας Χρήστος Βελέντζας. Ακολούθησε η κατάθεση στεφάνων στην κεντρική πλατεία Ναυπάκτου και η αναφώνηση του Εθνικού ύμνου από πολίτη της Ναυπάκτου.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΘΑΝ. ΤΣΑΝΤΙΛΗΣ

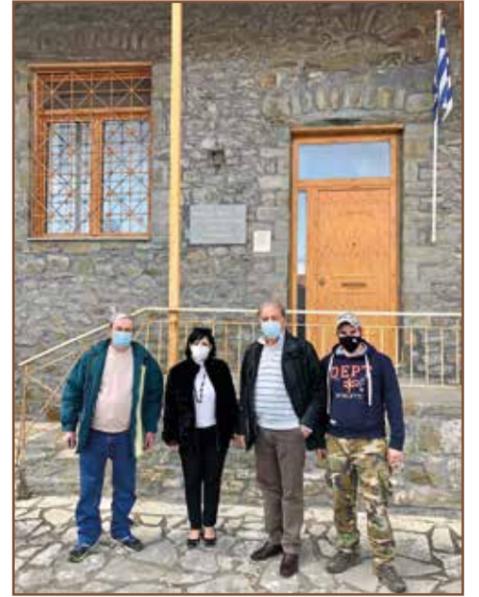
ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΗΣ ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΟΥ ΚΑς ΜΑΡΙΑΣ ΣΑΛΜΑ ΣΤΗΝ ΤΕΡΨΙΘΕΑ

Στην Ορεινή Ναυπακτία βρέθηκε η Αντιπεριφερειάρχης Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας κ. Μαρία Σαλμά. Η βελτίωση της καθημερινότητας των πολιτών είναι ένα βασικό μέλημα και βρίσκεται στην κορυφή της «ατζέντας» της Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας κ. Σαλμά, που εργάζεται καθημερινά προς αυτή την κατεύθυνση. Αυτό ήταν και το πλαίσιο των επισκέψεων σε ορεινές και ημιορεινές τοπικές κοινότητες της Ορεινής Ναυπακτίας, όπου άκουσε από τους Προέδρους και κατοίκους τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η περιοχή, καταγράφοντάς τα και θέτοντας το πλαίσιο για την επίλυσή τους όσα από αυτά βρίσκονται στο φάσμα των αρμοδιοτήτων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Στο χωριό μας την υποδέχτηκε ο Πρόεδρος του Τοπικού Διαμερίσματος Τερψιθέας Κος Σταύρος Αγγελόπουλος, ο Πρόεδρος του Συλλόγου Τερψιθεατών Κος Νικόλαος Τσαντίλης και δυστυχώς λίγοι συγχωριανοί λόγω περιοριστικών μέτρων.

Όσον αφορά τα προβλήματα που απασχολούν το χωριό μας π.χ. η 26η Επαρχιακή οδός (ιδιαίτερα το κομμάτι που περνάει μέσα από το χωριό μας) χρειάζεται ασφαλτόστρωση, το Ιατρείο που παραμένει ακόμα χωρίς γιατρό κ.α. ετέθησαν σε γνώση της Κας Αντιπεριφερειάρχου και λάβαμε ενθαρρυντικές για τις λύσεις τους απαντήσεις.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΘΑΝ. ΤΣΑΝΤΙΛΗΣ

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΕΤΕ
ΑΡ. ΛΟΓΑΡ. 155/296151-20
IBAN: GR600110155000015529615120
Κωδ. SHIFT Τράπεζας (BIC): ETHNGRAA

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΟ Δ.Σ. ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΕΙΝΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΑΝΟΙΧΤΟ ΑΠΟ ΤΙΣ 18:00 - 21:00 ΕΚΤΟΣ ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΑ
ΓΛΑΔΣΤΩΝΟΣ 10 ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΑΝΙΓΟΣ - ΤΗΛΕΦΩΝΟ & FAX 210 3822513 - E-mail: terpsith@otenet.gr

ΤΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ Δ.Σ.

1. ΤΣΑΝΤΙΛΗΣ ΑΘ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ (Πρόεδρος):	2109516297	6932648485
2. ΣΑΛΟΥΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ (Αντιπρόεδρος):	2106016478	6932900696
3. ΚΑΤΣΑΚΟΥΛΑ ΧΡΥΣΑ (Γεν. Γραμματέας):	2109955926	6945337149
4. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ Ν. ΚΩΝ/ΝΟΣ (Ταμίας):	2634053197	6973049067
5. ΑΥΛΟΓΗΤΟΣ ΣΠΥΡΟΣ (Βοηθός Ταμίας):	2109955926	6942972871
6. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ (Εφόρος):	2634025234	6984332277
7. ΓΚΟΛΙΑΣ ΑΘ. ΚΩΝ/ΝΟΣ (Βοηθός Εφόρου):	2106541367	6972359880

ΘΕΡΜΗ ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Προκειμένου να συμπεριλαμβανουμε στη στήλη ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ όλες τις κοινωνικές ειδήσεις (βαπτίσεις, αρραβώνες, γάμους, πένθη, επιτυχίες, δωρεές κ.ά), παρακαλούμε να μας ενημερώνετε, γιατί είναι αδύνατο να τις γνωρίζουμε με λεπτομέρειες. Μπορείτε να τηλεφωνείτε ή να στέλνετε φαξ στο 210-38.22.513 ή να στέλνετε ηλεκτρονικό μήνυμα (e-mail) στη διεύθυνση terpsith@otenet.gr.

Η Συντακτική Επιτροπή

Η ΤΕΡΨΙΘΕΑ

"φωνές και ψίθυροι"

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ - ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΤΕΡΨΙΘΕΑΤΩΝ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ

Εκδότης - Διευθυντής - Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο:

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΘ. ΤΣΑΝΤΙΛΗΣ

Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου Τερψιθεατών Ναυπακτίας

Γραφεία: Γλάδστωνος 10, 10677 ΑΘΗΝΑ, τηλ. & Fax: 210-38.22.513

Δικτυακός τόπος: <http://www.terpsitheia.net>,

Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: terpsith@otenet.gr

Εκδοτική Παραγωγή: **CAITZHC** Τηλ.: 210-34.76.090

ΖΕΥΓΑΡΙ ΟΡΚΟΥΣ ΕΔΩΣΕ

Ο άντρας ξενιτεύεται
στη Νέα Υόρκη
γλυκοφιλά τη σύζυγο
κι αρχίζουν οι όρκοι:

– Άντρα μου πας στην ξενιτιά
κι εγώ στο σπίτι μένω,
μα το στεφάνι κι απ' τους δυο
θα μείνει τιμημένο.

Εργατικός ο σύζυγος
νωρίς θα καζαντήσει
μα την πατρίδα νοσταλγεί
και θέλει να γυρίσει.

Δεν τον κρατάνε άλλο πια
της ξενιτιάς οι μύθοι
γυρίζει πάλι στο χωριό
που τόσο εστερήθη.

Όλο χαρά η σύζυγος
στήνει χορό και γλέντι
για να τιμήσει, του σπιτιού
τον άντρα, τον αφέντη.

– Καλώς σ' αντάμωσα κυρά
πιστός σε ξαναβρήκα
αφού στο τσακ απέφυγα
τον πειρασμό που μπήκα,

ο δόλιος παρασύρθηκα,
τι να σου λέω τώρα,
και στη μικρή περιοχή
πλησίασα με φόρα

και όπως ήμουν έτοιμος
το μπάσιμο να κάνω
θυμήθηκα τον όρκο μας
πετάχτηκα επάνω.

– Άντρα μου τα κατάφερες
τον όρκο να κρατήσεις
δεν είχες άλλον πάνω σου
να τον παραμερίσεις

όμως εγώ αντρούλη μου
που μουν καπακωμένη
για πες μου πώς να σηκωθώ
επάνω η καημένη.

Βαγγέλης Πετρόπουλος

Σίσσυ Ι. Κοζώνη
 Ιατρός – Βιοπαθολόγος
 Διευθύντρια Αιμοδοσίας
 στο Μαιευτήριο «ΕΛΕΝΑ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ»
 κόρη του Στρατηγού Τεχνικού Σώματος
 Ιωάννου Κ. Κοζώνη
 Μηχανολόγου - Ηλεκτρολόγου

ΑΝΤΙΒΙΟΤΙΚΑ

Τα αντιβιοτικά (αντιμικροβιακά) φάρμακα χρησιμοποιούνται σήμερα σε ευρεία κλίμακα και η χρήση τους δίδει συνταρακτικά θεραπευτικά αποτελέσματα. Όμως, η κατάχρηση και η λήψη τους χωρίς την υπόδειξη του ιατρού, μπορεί να έχει σοβαρές συνέπειες για την υγεία μας.

Οι ενδείξεις για θεραπεία με αντιβιοτικά αφορούν στις περισσότερες μικροβιακές λοιμώξεις όπου έχει βρεθεί ο αιτιολογικός παράγων (το μικρόβιο) και όταν ο ιατρός υποψιάζεται κάποια πιθανή βακτηριδιακή λοίμωξη. Επίσης υπάρχουν σπάνιες ειδικές περιπτώσεις όπου ενδείκνυται προφυλακτικά η χορήγηση αντιβιοτικών. Πριν όμως αρχίσει η θεραπεία με κάποιο αντιβιοτικό η συνδυασμό αντιβιοτικών, θα πρέπει να έχουν ληφθεί κατάλληλα δείγματα για καλλιέργεια στο μικροβιολογικό εργαστήριο, ώστε να αναγνωρισθεί ο αιτιολογικός παράγων και η ευαισθησία του στα αντιβιοτικά.

Δυστυχώς με τη χρησιμοποίηση των αντιβιοτικών μπορεί να προκύψουν ορισμένες ανεπιθύμητες ενέργειες. Οι κυριότερες από αυτές είναι: η αλλαγή της φυσιολογικής χλωρίδας του ανθρώπινου οργανισμού, οπότε αλλάζει η οικολογική ισορροπία και κάποιο μη παθογόνο μικρόβιο μετατρέπεται σε παθογόνο για τον οργανισμό και τον μολύνει, διάφορες αλλεργικές εκδηλώσεις, παρενέργειες από το νευρικό σύστημα, πεπτικές διαταραχές, βλάβες στο ήπαρ και διαταραχές στην αιμοποίηση. Επίσης όταν οι νεφροί είναι ήδη προσβεβλημένοι, ορισμένα αντιβιοτικά μπορεί να επιδεινώσουν την κατάσταση τους. Τέλος μερικά αντιβιοτικά είναι κυτταροτοξικά. Ειδική τοξικότητα μπορεί να εμφανισθεί στο έμβρυο μετά την λήψη αντιβιοτικού από έγκυο μητέρα.

Έχοντας υπ' όψη όλα αυτά τα ιατρικά δεδομένα, τα αντιβιοτικά πρέπει να λαμβάνονται μόνο κατόπιν υποδείξεως από τον θεράποντα ιατρό. Η κατάχρηση, αλλά μερικές φορές και η χρήση των αντιβιοτικών δεν είναι χωρίς παρενέργειες, πολλές φορές σοβαρές και μη αναστρέψιμες για τον οργανισμό.

Η κατάχρηση των αντιβιοτικών σήμερα οφείλεται στη εσφαλμένη εντύπωση του κόσμου ότι σε κάθε περίπτωση πυρετού θα πρέπει να λαμβάνουν αντιβιοτικά που βρίσκουν στο σπίτι τους ή τα αγοράζουν από το φαρμακείο, ακόμη και χωρίς συνταγή. Παρ' όλο που τα τελευταία

χρόνια έχει γίνει σχετική διαφώτιση για την άσκοπη και επικίνδυνη χορήγηση αντιβιοτικών, το πρόβλημα εξακολουθεί να υφίσταται. Είναι λανθασμένο και άσκοπο και σε μία απλή γρίπη χωρίς επιπλοκές να λαμβάνει κάποιος αντιβιοτικά. Το ορθό είναι τα αντιβιοτικά να χορηγούνται κατόπιν ιατρικής υποδείξεως ως προς το σκεύασμα και τη δοσολογία τους.

ΑΝΤΙΒΙΟΤΙΚΑ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙ

Επειδή πολλά αντιβιοτικά διέρχονται τον πλακούντα, θα πρέπει να αποφεύγεται η λήψη τους κατά την διάρκεια της εγκυμοσύνης και μόνο ο ιατρός επιτρέπεται να συνιστά τη χορήγησή τους.

Μερικά αντιβιοτικά είναι ωτοτοξικά, δηλαδή προκαλούν βλάβες στα αυτιά. Για παράδειγμα η στρεπτομυκίνη είναι ωτοτοξικό αντιβιοτικό και μπορεί να προκαλέσει ιλιγγους και να οδηγήσει ακόμη και στην κώφωση. Σε έγκυες γυναίκες που έλαβαν στρεπτομυκίνη έχει σημειωθεί κώφωση νεογνού.

Οι τετρακυκλίνες εάν ληφθούν από την μητέρα μπορούν να προκαλέσουν κίτρινη χρώση των σχηματιζομένων νεογλών οδόντων. Κίτρινη χρώση στα δόντια παρατηρείται από τις τετρακυκλίνες στα παιδιά εάν τις λάβουν στην παιδική ηλικία.

Η κατάχρηση των αντιβιοτικών σήμερα στα παιδιά οφείλεται στην εσφαλμένη εντύπωση των μητέρων ότι σε κάθε περίπτωση πυρετού θα πρέπει να τους δίδουν αντιβιοτικά.

Όπως στους ενήλικες, έτσι και στα παιδιά πρέπει να αποφεύγεται η χορήγηση αντιβιοτικών σε ένα απλό κρυολόγημα. Ο παιδίατρος είναι εκείνος που θα αποφασίσει εάν είναι απαραίτητη η συνταγογράφηση των αντιβιοτικών στην εκάστοτε περίπτωση σε συνάρτηση με την κλινική εικόνα και τις εργαστηριακές εξετάσεις.

Η ΣΠΟΡΑ ΤΗΣ ΠΑΤΑΤΑΣ

Η παράδοση συνεχίζεται από την οικογένεια της Σπυριδούλας Παπαθεοδώρου που στα 90+ χρόνια της δίνει οδηγίες στους (εργάτες) και τους προσφέρει τον υπέροχο χαλβά της και λουκουμάκια. Ο φωτογράφος όπως είναι φυσικό πήρε και για το σπίτι.

Κ Ο Ι Ν Ω Ν Ι Κ Α

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

• Στις 21 Ιανουαρίου 2021 η Λαμπρινή Μπαρή σύζυγος Ιωάννου Δημητρίου Ανδρεόπουλου γέννησε στο Γενικό Νοσοκομείο Ρίου Πατρών ένα υγιέστατο κοριτσάκι.

Η εφημερίδα εύχεται να τους ζήσει.

ΚΗΔΕΙΕΣ

• Στις 5 Ιανουαρίου 2021 απεβίωσε στην Τερψιθέα σε ηλικία 94 ετών ο Δημήτριος Μαραγδούλης. Η νεκρώσιμη ακολουθία τελέσθη στις 6 Ιανουαρίου 2021 στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Τερψιθέας, όπου και ετάφη.

• Στις 19 Ιανουαρίου 2021 απεβίωσε στην Σεργούλα Φωκίδος σε ηλικία 76 ετών η Ευσταθία Κων. Αγγελοπούλου. Η νεκρώσιμη ακολουθία τελέσθη στις 20 Ιανουαρίου 2021 στον Ιερό Ναό Γενεσίου της Θεοτόκου στα Μαυρόγεια Βοιωτίας, όπου και ετάφη.

• Στις 15 Φεβρουαρίου 2021 απεβίωσε στην Αθήνα σε ηλικία 97 ετών η Γεωργία Περικλή Σαλούρου. Η νεκρώσιμη ακολουθία τελέσθη στις 19 Φεβρουαρίου 2021 στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Τερψιθέας, όπου και ετάφη.

• Στις 6 Μαρτίου 2021 απεβίωσε στην Αθήνα σε ηλικία 93 ετών η Αγλαΐα Παν. Γκολιά. Η νεκρώσιμη ακολουθία τελέσθη στις 8 Μαρτίου 2021 στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Τερψιθέας, όπου και ετάφη.

Η εφημερίδα συλλυπείται τους οικείους.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

Στις 29 Νοεμβρίου 2020 τελέσθη στο Κοιμητήριο Τερψιθέας (λόγω περιοριστικών μέτρων) το κοινό ετήσιο μνημόσυνο του Μιχαήλ και της Γεωργίας Τριψιάνου.

Στις 3 Ιανουαρίου 2021 τελέσθη στον Ιερό Ναό Αγίων Ταξιάρχων στο Νεκροταφείο Χαλανδρίου το 40ήμερο μνημόσυνο του Κωνσταντίνου Λαλαγιάννη.

Στις 3 Ιανουαρίου 2021 τελέσθη στον Ιερό Ναό Μεταμόρφωσης του Σωτήρος στην Ελατού το 40ήμερο μνημόσυνο του Ιωάννη Κοτρότσου.

Στις 7 Φεβρουαρίου 2021 τελέσθη Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου στην Τερψιθέα το 40ήμερο μνημόσυνο του Δημητρίου Μαραγδούλη.

Στις 27 Φεβρουαρίου 2021 τελέσθη στον Ιερό Ναό Γενεσίου της Θεοτόκου στα Μαυρόγεια Βοιωτίας το 40μερο μνημόσυνο της Ευσταθίας Κων. Αγγελοπούλου.

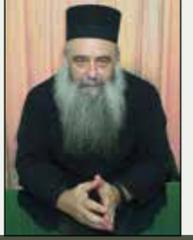
Στις 26 Μαρτίου 2021 τελέσθη στον Ιερό Ναό Αγίας Τριάδας Αιγάλεω το 40μερο μνημόσυνο της Γεωργίας Περικλή Σαλούρου.

Στις 28 Μαρτίου 2021 τελέσθη στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου στην Τερψιθέα το ετήσιο μνημόσυνο της Παναγιώτας Αθαν. Τσαντίλη.

Η εφημερίδα εύχεται να τους αναπαύσει ο Θεός.

Τά φάρμακα τῶν Χριστιανῶν σὴν ἐποχὴ τοῦ κορωνοϊοῦ

Επιμελείται ο π. Νεκτάριος Ιωάννου Γκολιόπουλος, Ιερομόναχος της Ιεράς Μονής Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Ναυπάκτου

Πολλά γράφτηκαν και εἰπώθησαν γιά φάρμακα καί ἐμβόλια ἐναντίον τῆς «πανδημίας» τοῦ κορωνοϊοῦ. Θεώρησα ἀναγκαῖο, στό τεῦχος αὐτό τῆς ἐφημερίδας μας, νά ἀναφερθῶ καί στά δικά μας φάρμακα τῶν Χριστιανῶν.

Ἐμεῖς οἱ Χριστιανοί, πιστεύουμε ὅτι ὁ Θεός εἶναι ὁ Προστάτης τῆς δημόσιας ὑγείας. Ἄν δέν ἦταν Αὐτός, θά εἶχε ξεκληρισθεῖ τελείως ἡ ζωὴ στόν πλανήτη μας, μέ τά δηλητήρια μέ τά ὁποῖα μᾶς πότισε καί μᾶς ποτίζει ἡ ἐμπορική καί ὑπερκαταναλωτική τακτική τοῦ ψευδοπολιτισμοῦ τῆς δυτικῆς νοοτροπίας, τοῦ ψευδοανθρωπισμοῦ καί ψευδοουμανισμοῦ, μέ τό σατανικό σύνθημα «ὄλα γιά τόν ἄνθρωπο».

Ἐμεῖς οἱ Ὀρθόδοξοι Χριστιανοί ἔχουμε τά δικά μας φάρμακα γιά τήν θεραπεία τῶν σωματικῶν καί τῶν ψυχικῶν ἀσθενειῶν. Εἶναι τά Ἅγια Μυστήριά μας, πού ἐπὶ 2000 χρόνια θαυματουργοῦν καί θεραπεύουν. Παραδείγματος χάριν:

Η ΠΙΣΤΗ ΜΑΣ ΣΤΟΝ ΘΕΟ. Ἡ πίστη μας καί ἡ ἐμπιστοσύνη μας στόν Θεό μας εἶναι πάνω ἀπό ὅλα τά φάρμακα, γιά τό σῶμα καί γιά τήν ψυχή. Καί ἡ πίστη μας αὐτή στηρίζεται πραγματικά στόν Θεόν καί στήν ἀληθινή ζωὴ. Καί τήν πίστη μας δέν τήν δίνουμε σέ κανέναν. Δέν χάνουμε τήν πίστη μας.

Αὐτή ἡ πίστη δημιουργεῖ τήν ἐσωτερική εἰρήνη καί γαλήνη, ὁποῖα καί νά συμβαίνει ἐξωτερικά στήν ζωὴ μας. Ἔτσι, ἐξασφαλίζουμε καί τήν πνευματική μας ζωὴ καί τήν ψυχή μας ἀλλά καί τήν σωματική μας ὑγεία, διότι ἡ πίστη θεραπεύει καί σώζει καί τό σῶμα μας καί τήν ψυχή μας. Διότι ἔτσι ἐνωθήκαμε μέ τόν Ἰατρό καί Θεραπευτή μας τόν Θεό. Τί ἔλεγε ὁ Χριστός μετά ἀπό κάθε θεραπεία πού ἔκανε; «ἡ πίστις σου σέσωκε σε» (Ματθ.9,22). «Ἡ πίστη σου σέ ἔσωσε».

Ἐμεῖς οἱ Χριστιανοί κρατᾶμε γερά τήν πίστη μας. Καί γι' αὐτό, μέ τήν πίστη, χιλιάδες Ἅγιοι ἔκαναν ἀμέτρητα θαύματα καί ἔσωσαν κόσμο καί κοσμάκη ἀπό πόνους, ἀρρώστιες, ἐπιδημίες, πανδημίες καί θανάτους.

Η ΠΡΟΣΕΥΧΗ. Θεραπευτικό φάρμακο καί γιά τό σῶμα καί γιά τήν ψυχή εἶναι ἡ προσευχή. Προσθέτουμε καί ἐδῶ τά λόγια του Κυρίου καί Θεοῦ μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, πού μᾶς εἶπε: «Ὅλα, ὅσα ζητήσετε εἰς τήν προσευχήν, ἐάν πιστεύετε, θά τά λάβετε» (Ματθ.21,21).

Ἐμεῖς οἱ Χριστιανοί προσευχομαστέ, πρῶτα καί βράδυ καί ἄλλες ὥρες, πρῶτα μέ τό «Πάτερ ἡμῶν» καί μετά μέ ἄλλες προσευχές.

Ο ΤΙΜΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ. Προστατευτικό καί θεραπευτικό φάρμακο εἶναι ὁ Σταυρός, τό Σύμβολο τῆς Θουσίας τοῦ Κυρίου μας, πού ἔχει τήν Χάρη τοῦ Θεοῦ καί τήν δύναμη νά προφυλάσσει τοὺς πιστοὺς ἀπό κάθε ἐνέργεια τοῦ διαβόλου ἐναντίον τοῦ σώματος καί τῆς ψυχῆς.

Ὁ Σταυρός εἶναι τό φάρμακό μας. Εἶναι ἡ προστασία μας. Γι' αὐτό ἐμεῖς οἱ Χριστιανοί κάνουμε τόν σταυρό μας συνέχεια καί σέ κάθε δυσκολία καί σέ κάθε πρόβλημα καί σέ κάθε ἀρρώστια καί πανδημία. Καί πρὶν ξεκινήσουμε μία δουλειά. Καί πρὶν ξεκινήσουμε τήν ὁδήγησή αὐτοκινήτου ἢ μοτοσυκλέτας. Καί πρὶν ξεκινήσουμε ἕνα ταξίδι μέ τραῖνο ἢ πλοῖο ἢ ἀεροπλάνο κλπ. Ἡ μία ἐγγείρηση, ἢ μία ἔνεση ἢ ἕνα ἐμβόλιο...

Καί πάντοτε ἐμεῖς οἱ Χριστιανοί φορᾶμε σταυρό ἐπάνω μας, σάν ὄπλο ἀμυντικό ἀλλά καί ἐπιθετικό. Καί σάν σωτήριο φάρμακο κατά τῶν ἀσθενειῶν καί τοῦ θανάτου.

ΤΟ ΕΥΧΕΛΑΙΟ. Σπουδαῖο καί θαυματουργικά θεραπευτικό Μυστήριο τό Εὐχέλαιο, τό ὁποῖο τελοῦμε γιά τήν σωματική καί ψυχική ὑγεία τῶν ἀνθρώπων. Τό Εὐχέλαιο, πρῶτα συγχωρεῖ ὅλες τίς ἁμαρτίες τοῦ ἀσθενοῦς καί ἔπειτα τόν θεραπεύει ἀπό τοὺς πόνους καί τίς ἀσθενείες.

Ὁ Χριστός ἔστειλε τοὺς Ἀποστόλους καί «καί αἰεφαν πολλοὺς ἀρρώστους μέ εὐλογημένο λάδι (Εὐχέλαιον) καί τοὺς ἔθεράπευαν» (Μάρκ. 6,13).

Καί πάλι, ἡ ἐντολή τοῦ Θεοῦ μέσα στήν Ἅγια Γραφή μᾶς λέει τά ἑξῆς: «Υποφέρει κάποιος μεταξύ σας; Ἄς προσκαλέσῃ τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας καί ἄς προσευχηθοῦν ἐπάνω του, ἀφοῦ τὸν ἀλείψουν μέ Εὐλογημένο Λάδι, (Εὐχέλαιον), εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, καί ἡ εὐχή

τῆς πίστεως τοῦ Εὐχελαίου, θά θεραπεύσῃ αὐτόν πού ὑποφέρει. Ὁ Κύριος θά τὸν θεραπεύσῃ καί, ἂν ἔχη διαπράξη ἁμαρτίας, θά τοῦ συγχωρηθοῦν» (1ακ.5,14).

Καί πάντοτε ἐμεῖς οἱ Χριστιανοί καλοῦμε στό σπίτι μας τόν Ἱερέα μας, τόν Πνευματικό καί Ἐξομολόγο μας καί ζητᾶμε νά τελήσει τό Μυστήριο τοῦ Εὐχελαίου. Καί μᾶς ἀλείφει, ὅπου πονᾶμε ἢ ὑποφέρουμε, ἢ καί ὁλόκληρους, μέ Εὐχέλαιο καί λέει καί τήν εὐχή τῆς πίστεως.

Η ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΗ. Εἶναι καί αὐτή σπουδαῖο θεραπευτικό Μυστήριο. Ἀφορᾶ στήν θεραπεία τῶν ψυχικῶν παθήσεων τῶν ἀνθρώπων, ἀπό τίς ὁποῖες ὅμως, ψυχικῆς παθήσεις, προέρχονται ἕνα πλῆθος ἀπό σωματικῆς παθήσεις. «Ἀσθενεῖ τό σῶμα, ἀσθενεῖ μου καί ἡ ψυχή», ψάλλουμε στήν Παράκληση. Ἡ ἐντολή τοῦ Θεοῦ μέσα στήν Ἅγια Γραφή μᾶς λέει τά ἑξῆς: «Νά ἐξομολογήσῃτε τὰς ἁμαρτίας σας καί νά προσεύχεσθε ὁ ἕνας διὰ τὸν ἄλλον, διὰ νά θεραπευθῆτε» (1ακ.4,16).

Ο ΑΓΙΑΣΜΟΣ. Τό Μυστήριο τοῦ Ἁγιασμοῦ εἶναι τό πιό συχνό Μυστήριο στό ὁποῖο καταφεύγουμε οἱ Χριστιανοί, γιά τήν πρόληψη καί θεραπεία τῶν ψυχικῶν καί σωματικῶν μας ἀσθενειῶν.

Κάθε πρῶτὴ κάνουμε τόν σταυρό μας καί πίνουμε λίγο ἁγιασμό καί ἔπειτα ξεκινᾶμε τήν ἡμέρα μας. Καί λέει ἡ εὐχή στήν Ἱερῇ Ἀκολουθία τοῦ Ἁγιασμοῦ: «Κύριε ἐλέησέ μας ὥστε νά ἁγιασθεῖ τό νερό αὐτό καί νά γίνῃ θεραπευτικό φάρμακο τῶν ψυχῶν καί τῶν σωμάτων μας».

Η ΘΕΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΑ. Τό μεγαλύτερο, τό σπουδαιότερο, τό ἀγιώτερο τῶν Ἁγίων Μυστηρίων εἶναι ἡ Θεία Κοινωνία τοῦ Σώματος καί τοῦ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ, πού εἶναι ἡ πηγή τῆς ζωῆς καί τῆς ὑγείας.

Λέει ἡ σχετική εὐχή τῆς Ἀκολουθίας τῆς Θείας Μεταλήψεως: «Εὐσπλαγγνε Κύριε, τό Σῶμα σου τό Ἅγιο ἄς γίνῃ ψωμί, πού θά μοῦ μεταδώσει αἰώνια ζωὴ καί τό Αἷμα Σου τό Τίμιο ἄς μοῦ γίνῃ φάρμακο πού θά διώχνει κάθε εἶδους ἀσθένεια».

Η ΑΦΟΒΙΑ. Πολλοί εἶναι ἐκεῖνοι πού προσπαθοῦν νά μᾶς φοβίσουν, μήπως καί χάσουμε τήν ὑγεία τοῦ σώματος καί ἐπικαλοῦνται ἐπιστήμες καί ἐπιστήμονες.

Ἦμως. Ἡ προστασία τῆς ὑγείας τοῦ σώματος δέν ἔρχεται μέ τήν τρομοκρατία καί μέ τὸν ἐκφοβισμό. Ὁ φόβος δέν προέρχεται ἀπό τὸν Θεόν. Ὁ Χριστός μᾶς εἶπε «Μὴ φοβᾶσαι» μόνον πίστευε καί θά γίνῃ θεραπεία» (Λουκ.8,50).

Ὁ φόβος δέν προέρχεται ἀπό τὸν Θεό. Προέρχεται ἀπό τὸν διάβολο καί ἀπό τὰ ὄργανά του, τὰ ὁποῖα προσπαθοῦν μέ τὸν φόβο νά ἐπικρατήσουν ἐπάνω στοὺς ἀνθρώπους καί νά τοὺς ἐκμεταλλεθοῦν. Ὁχι στόν φόβο, ὄχι στήν τρομοκρατία.

Ὁ Κύριος εἶπε: «Ξέρετε ὅτι ἐκεῖνοι πού θεωροῦνται ἄρχοντες τῶν ἀνθρώπων, τοὺς καταδυναστεύουν, καί οἱ μεγάλοι ἄνδρες τους, τοὺς καταπιέζουν» (Μάρκ.10,42).

Ὁ ἀληθινὸς Χριστιανὸς δέν φοβᾶται, διότι ἔχει πίστη, διότι ἔχει ἐλπίδα στόν Θεό καί τὰ ἔχει δώσει ὅλα στά χέρια τοῦ Θεοῦ. Καί ὅ,τι πεῖ ὁ Θεός.

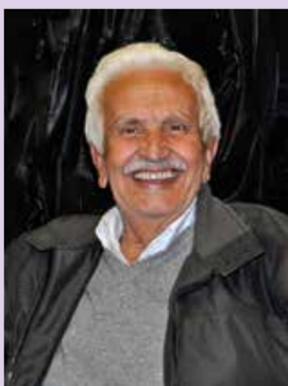
ΕΥΧΕΣ ΚΑΙ ΕΥΛΟΓΙΕΣ. Μέ ἀφορμὴ τό φετινό Πάσχα, εὐχομαι καί προσεύχομαι νά βοηθήσει ὁ Θεός ὅλους τοὺς Τερψιθιώτες ἀλλά καί ὅλους τοὺς Χριστιανούς, νά ἔχετε θάρρος, νά κάνετε ὑπομονή, νά διατηρήσετε αὐτὴ τὴν περίοδο τὴν πίστη σας, νά συμμετέχετε στά φάρμακα τῆς Ἐκκλησίας μας. Παράλληλα νά παρηγορεῖτε καί νά ἐνθαρρύνετε τοὺς φοβισμένους καί συνανθρώπους σας.

Ἐπίσης νά εὐχόμεσθε καί νά προσευχομαστέ ὅλοι μας νά προστατεύει ὁ Θεός τοὺς Ἰατροὺς, τοὺς Νοσηλευτές καί ὅσους ἀσχολοῦνται μέ τήν σωματική καί ψυχική ὑγεία τῶν συνανθρώπων μας, πού εἶναι τόσο σημαντικό, ἀλλά δύσκολο καί ἐπικίνδυνο ἔργο. Εὐχομαι νά περάσουν σύντομα ὅλοι οἱ φόβοι, γιά τήν πανδημία τοῦ κορωνοϊοῦ καί νά περάσουμε τό φετινό Πάσχα καί ὅλες τίς γιορτές τῆς Ὀρθοδοξίας μας, χωρίς κορωνοϊούς καί πανδημίες. Καλὴ Ἀνάσταση.

π. Νεκτάριος

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΡΑΓΔΟΥΛΗΣ (1927-2021)

Ἄλλο ἕνα βαρὺ πλήγμα δέχτηκε ἡ Τερψιθέα στο ἔμπα του 2021. Ὁ πρόσχαρος καφετζής μας, σταθερὰ μόνιμος εκπρόσωπος του χωριοῦ, δέν εἶναι πια μαζί μας. Χάσαμε τὸν καλοδεχτικὸ προῦπανητή μας, πρωταγωνιστὴ στο καλωσόρισμα καί τὴν υποδοχὴ ἐπισκεπτῶν του χωριοῦ. Ἀγωνιστὴς τῆς ζωῆς ἀπὸ τα μικράτα του, κατάφερε νά νικήσῃ τὴ φύση, πού τὸν ἀδίκησε ἀπὸ τὴ γέννησή του. Ὁ ἀγαπημένος Μήτσος ἦταν, ευγενικός, με λεπτοὺς τρόπους καί ὑπόδειγμα ἐργατικότητας. Ἦταν κοινωνικότατος, ἀκούραστος στήν ἐξυπηρέτηση τῶν συνανθρώπων του. Τίμιος, ἐβγαζε τὸ ψωμάκι του με τὸν ἰδρώτα

του, χωρὶς νά κοροϊδεῖ τὸν κόσμο. Στὸ σπινθηροβόλο βλέμμα του ἐβλεπε ἕνα ἄνθρωπο με παρατηρητικότητα, ἀντίληψη καί οξύνια. Με αὐτά τα ὄπλα κατάφερε καί ἐπικοινωνοῦσε διαβάζοντας τα χεῖλη, τα μάτια καί τὴ σκέψη του συνομιλητὴ του χωρὶς νά χρησιμοποιεῖ τὴν καθιερωμένη νοηματική. Ἦταν ἀξιαγάπητος ὁ Μήτσος καί λυπηθήκαμε ὅταν πρὶν λίγα χρόνια ἐγκατέλειψε λόγω ἀσθενείας τὸ ἀγαπημένο του καφενεῖο. Τώρα ἦλθε τὸ τελειωτικό

χτύπημα, ἔφυγε ἀπὸ κοντά μας σκορπίζοντας τὴ θλίψη σέ ὅλους μας. Ἀντίο κύριε Μήτσο, θά μᾶς λείψεις!

Σπύρος Σκαλτσάς

Ἄνοιξαν οἱ ουρανοὶ καί σε πήραν, πατέρα μου.

Καλὸ παράδεισο ὅπου ἡ ψυχούλα σου θά συναντήσῃ τίς ψυχές τῶν ἀγαπημένων σου, γονεῖς - γυναίκα σου - τῶν ἀδερφῶν σου.

Εὐχαριστῶ γιά τὴ συμπαράσταση στο πένθος μου τοὺς χωριανούς καί συγγενεῖς μου.

Καθὼς εὐχαριστῶ θερμὰ τοὺς:

Πατέρα Νεκτάριο.

Βαγγέλη Ν. Πετρόπουλο,

Οικ. Σταύρου Γ. Αγγελόπουλο,

Οικ. Απόστολου Ν. Πετρόπουλο,

Οικ. Βασίλη Ν. Καμάρα.

Νά εἶναι ελαφρὺ τὸ χῶμα πού σε σκεπάζει.

Νά εἶναι ἀναπαυμένη ἡ ψυχούλα σου ΠΑΤΕΡΑ ΜΟΥ.

Ἡ κόρη σου

Αλεξία Δ. Μαραγδούλη

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ ΑΣΧΟΛΙΕΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

Τον τελευταίο χρόνο, το 2020 και δεν γνωρίζουμε για πόσο διάστημα και το 2021, θα μείνουμε στο σπίτι. Και, σύμφωνα με την διαφήμιση «μένουμε σπίτι, μένουμε ασφαλείς», αφού μας έκλεισε ο κορωνοϊός. Όμως, μένοντας στο σπίτι, δεν έχουμε, οι περισσότεροι, με τί ν' ασχοληθούμε και, φυσικά, εκνευριζόμαστε. Σ' ένα διαμέρισμα, οι γυναίκες, ειδικά, τί μπορούν να κάμουν;

Αν αναλογιστούμε, όμως, τις γυναίκες του χωριού μας και, ειδικότερα, μέχρι τα μέσα του περασμένου αιώνα, θα νοιώθουμε τύψεις. Οι γυναίκες εκείνες, όποιας ηλικίας κι αν ήταν, δεν εύρισκαν χρόνο ούτε νερό να πιούν. Ήταν τόσες πολλές οι δουλειές μέσα κι έξω από το σπίτι, ολοχρονίς, που δεν μπορούσαν να πάρουν ανάσα.

Εάν ήταν κάποιασχόλη ή γιορτή, ή το βράδυ στα νυχτέρια, με το φως της λάμπας πετρελαίου ή του λυχναριού, με το λάδι, έπρεπε ν' ασχοληθούν με το πλέξιμο, το κέντημα, το μπάλωμα των ρούχων, το γνέσιμο του μαλλιού και να υφαίνουν και στον αργαλειό. Μην ξεχνάμε, για αιώνες, η υφαντική, με την Πηνελόπη της μυθολογίας που περίμενε τον Οδυσσέα, η υφαντική ήταν οικιακή τέχνη και, σχεδόν αποκλειστικά, γυναικεία ασχολία.

Η γυναίκα έπρεπε να φροντίσει για τα ρούχα της οικογένειας και, εκτός από τα πλεκτά, ήταν και τα υφαντά. Στο χωριό, τα περισσότερα σπίτια, είχαν αργαλειό. Στη χώρα μας υπήρχαν τριών

ειδών αργαλειοί, ο πλαγιαστός, ο όρθιος και του λάκου. Στο χωριό μας συνήθως υπήρχε ο πλαγιαστός. Οι γυναίκες του χωριού μας ύφαιναν από τις μάλλινες κουβέρτες, τα τσιώλια, που συνήθως ήταν ολόμαλλα, υφάδι και στημόνι, από πρόβριο μαλλί, που τα 'βαφαν σε διάφορα χρώματα και, κατόπιν, τα πήγαιναν στη νεροτριβή (ντρισιτίλα), όπως και τις φλοκάτες. Αυτά ήταν τα ζεστά σκεπάσματα για τον κρύο χειμώνα. Ύφαιναν πολύ όμορφες μαντανιές, με χρωματιστές ρίγες και άλλα σχέδια και, πολλές φορές στο χωράφι, οι μικρομάνες, σε δυο αντικρουστά δέντρα, έδεναν μια τριχιά και τοποθετούσαν τη μαντανία και έτσι, είχαν μια κούνια για το μωρό, για να είναι και λίγο ψηλά, να μην το φτάνουν τα φίδια, ήταν δηλαδή, ένα είδος αιώρας. Ύφαιναν όμορφες καραμελωτές, σεντόνια με λεπτό μαλλί, το οποίο το έγγνεθαν πολύ λεπτό, τόσο λεπτό, που η κλωστή ήταν

σαν τη βαμβακερή, ύφαιναν κουρελούδες, αλλά και χοντρά στρωσίδια από το μαλλί της κασίικας. Ύφαιναν ακόμα και τα σακούλια (ταγάρια) και τις μαρούδες για τα σχολιαρόπαιδα. Τότε δεν υπήρχαν τσάντες για να βάζουν τα παιδιά τα βιβλία τους. τα μικρά της Α' Τάξης είχαν μόνο την πλάκα με το κοντύλι και το αναγνωστικό. Η γυναίκα της γυναίκας στον αργαλειό δεν σταματά εδώ. Τα κορίτσια, από μικρή ηλικία, την παιδική, ετοίμαζαν την προίκα τους. έπρεπε να υφαίνουν πολλά προικιά, ο γιούκος να 'ναι πολύ μεγάλος (γιούκος είναι το δίπλωμα των υφαντών κουβερτών, τοποθετημένα το ένα πάνω στο άλλο, δηλαδή τσιώλια, μαντανιές, καραμελωτές, κιλίμια, σεντόνια, σακούλια κλπ). όμως ύφαιναν και ενδύματα. Κάπες για τους βοσκούς, πουκάμισα μάλλινα, παντελόνια, γιλέκα, σεγκούνια, μεσοφούστανα για τις γυναίκες και ό,τι μπορεί να φανταστεί κανείς. Αν πάμε λίγο πιο πίσω στον 19° αιώνα, τότε στον ξεσηκωμό, οι περισσότεροι αγωνιστές, υφαντά ρούχα είχαν. Εκείνο όμως που δεν έβλεπε κανείς ή, μάλλον, πολύ σπάνια, ήταν να υφαίνουν βαμβακερά, πετσέτες, τραπεζομάντηλα κλπ, ενώ, αντίθετα, στα νησιά και στα Μικρασιατικά παράλια ύφαιναν βαμβακερά, ακόμα και μεταξωτά. Γενικά στο χωριό μας επικρατούσε η ύφανση του μαλλιού. Ας θυμηθούμε και το γνωστό: «Τιμή μεγάλη και τρανή που 'ναι αργαλειός στο σπίτι. Το κάθε δόντι του χτενιού αξίζει μαργαρίτη ...». Επίσης: «Τάκα - τάκα ο αργαλειός μου κι έρχεται ο καλός μου ...» Η δουλειά του αργαλειού είναι πολύ δύσκολη, θέλει υπομονή και επιμονή. Χρειάζεται προσοχή και συγχρονισμό των κινήσεων των χεριών για να πηγαινοέρχεται η σαίτα με το υφάδι ανάμεσα στο στημόνι, να χτυπάει το ξυλόχτενο το ύφασμα και με τις κινήσεις των ποδιών στα ποδαρικά (πατήθρες) να γίνεται το σχέδιο. Γι' αυτό λέγανε και το γνωστό «... με τα ποδάρια ύφαινε και με τα χέρια γνέθει και το μικρό το δάχτυλο περνάει τη σαίτα ...».

Η εργασία της γυναίκας του χωριού μας σ' όλους τους τομείς ήταν πολύ μεγάλη. Οι περισσότερες, αν και αγράμματες, ή, στην καλύτερη περίπτωση, έχοντας πάει στο Δημοτικό, με πολυμελή οικογένεια και με όλες τις δουλειές, μέσα και έξω από το σπίτι να περνάνε από τα χέρια τους, είχαν βαθιά καλοσύνη, κοινωνική προσφορά, συνέτρεχαν όποιον είχε ανάγκη και ποτέ δεν βαρυγκομούσαν. Δεν είχαν ανάγκη από ψυχολόγους και ειδικούς ... Αν γίνει σύγκριση της ζωής των γυναικών του χωριού μας της τότε εποχής, που δεν υπήρχε καμία ευκολία από αυτές που έχουν οι σημερινές γυναίκες, θα πρέπει να ντρεπόμαστε. Μήπως πρέπει, εμείς, σήμερα, να κοιτάξουμε από διαφορετική σκοπιά τη ζωή; Ας γίνουν παράδειγμα οι γυναίκες της παλιάς εποχής για τις σημερινές. Εκείνες είχαν συνειδητοποιήσει την αξία της ζωής και της προσφοράς στην οικογένεια και την κοινωνία του χωριού.

ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ!

Βασιλική Σαλούρου-Τροβά

ΑΞΙΕΠΑΙΝΗ ΠΡΑΞΗ

Σας καθιστώ γνωστόν ότι έλαβα την πρωτοβουλία για να στήσω την εικονιζόμενη πινακίδα απέναντι από το χωριό μας. Εγώ κατασκεύασα την σιδηροκατασκευή αυτής. Ο Νίκος Τσαντίλης του Σπύρου την έβαψε και καλλιτέχνησε και την επιγραφή. Τέλος την τοποθέτηση την εκτελέσαμε οι ακόλουθοι: Κουρμούσης Αθανάσιος, Τσαντίλης Νίκος και Κωνσταντίνος Ανδρεόπουλος του Βασιλείου. Η πράξη μας αυτή εκδηλώνει την αγάπη μας για το χωριό μας που την εκτελέσαμε αφιλοκερδώς.

Ευχαριστούμε για την φιλοξενία στις στήλες της εφημερίδας μας.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΟΥΡΜΟΥΣΗΣ

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

✚ Τιμώντας τη διαθήκη του αείμνηστου πατέρα τους, **Κωνσταντίνου Χρ. Κράρα**, τα παιδιά του Χρίστος, Αγγελική και Υπαπαντή προσέφεραν το αντίτιμο για την κατασκευή της καγκελόπορτας του προαύλιου χώρου της εκκλησίας του Αγίου Νικολάου. Αιώνια η μνήμη του.

✚ Honoring the wishes as expressed in the will of their late father Konstantinos C. Kraras, his children, Christ, Angel and Ypapanti, donated the amount of money needed for the construction of the churchyard gate of Saint Nikolaos (Agios Nikolaos). May his memory be eternal.

25η ΜΑΡΤΙΟΥ

Όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος οι Τερψιθιώτες γιόρτασαν τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου, αλλά και την Εθνική επέτειο της Επανάστασης του 1821 με ιδιαίτερη συγκίνηση, γιατί φέτος συμπληρώνονται 200 χρόνια από την στιγμή που οι Έλληνες αποφάσισαν να διεκδικήσουν την ελευθερία τους.

Η πατρίδα με το βλέμμα στο μέλλον θυμάται για μία ακόμη φορά τα λόγια του Μακρυγιάννη: «...Πατρίς, να μακαρίζεις γενικώς όλους τους Έλληνες,

οτι θυσιάστηκαν για σένα, να σ' αναστήσουνε, να ξαναειπωθείς, άλλη μια φορά ελεύθερη πατρίδα, που ήσουν χαμένη και σβησμένη από τον κατάλογο των Εθνών».

Οι Τερψιθιώτες μετά τον εκκλησιασμό τέλεσαν με τον σεβαστό παπα-Χρήστο Επιμνημόσυνη δέηση στο μνημείο των Πεσόντων Ηρώων. Εκ μέρους της κοινότητας κατέθεσε στεφάνι ο Πρόεδρος του Τοπικού Διαμερίσματος Τερψιθέας κ. Σταύρος Αγγελόπουλος, στην εκδήλωση παρευρέθησαν ο Πρόεδρος

του Συλλόγου Τερψιθεατών κ. Νικόλαος Αθ. Τσαντίλης και πολλοί συγχωριανοί μας.

Με ιδιαίτερη τιμή θα ήθελα να αναφέρω τα ονόματα των αγωνιστών που έλαβαν μέρος στην Επανάσταση του 1821 και είχαν καταγωγή από την Τερψιθέα (Βετολίστα), όπως ακριβώς είναι καταγεγραμμένα από τον Σπύρο Σκαλτσά.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΘΑΝ. ΤΣΑΝΤΙΛΗΣ

ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ 1821-1829

Επιμέλεια Σπύρος Σκαλτσάς

ΟΝΟΜΑ	ΠΑΤΡ.	ΕΠΩΝΥΜΟ	ΒΙΟΣ	ΒΑΘΜΟΣ	ΑΡΙΣΤΕΙΟ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Κων/νος	Αναγ/του	Αναγνωστόπουλος	(1802- ...)		σιδηρούν	πάρεδρος Βετολίστας το 1850
Μήτρος	Αναγ/κη	Αναγνωστόπουλος	(1799-1881)		σιδηρούν	
Πάνος	Αναγ/κη	Αναγνωστόπουλος	(1814-1871)		σιδηρούν	
Σταύρος	Αναγ/του	Αναγνωστόπουλος	(1812-1863)		σιδηρούν	
Μήτρος		Ανδρεόπουλος(Τσάκος)	(1793- ...)		σιδηρούν	
Αναγνώστης	Αντων.	Αντωνόπουλος(Χαρλεντής)	(1800- ...)	στρατιώτης	σιδηρούν	μονιμοποιήθηκε στο στρατό ξηράς και συνταξιοδοτήθηκε σαν στρατιώτης
Βασίλειος	Κων.	Αρμάος	(1803- ...)			υπό τον Ιω. Φαρμάκη
Ιωάννης		Βλάχος	(... -1840)			μετεπαναστατικά επιστάτης στο Επάνω Βενέτικο, παπούς του λογοτέχνη Γιάννη Βλαχογιάννη
Κώστας		Γεωργίου	(1793- ...)			υπό τον Ιω. Φαρμάκη
Κων/νος		Γεωργίου	(1813- ...)			στο 6ο Τάγμα Οροφυλακής Ευρυτανίας, δεν έλαβε εθνόσημο
Παναγιώτης		Γεωργίου			σιδηρούν	
Κων/νος		Γιαννακόπουλος		στρατιώτης		αίτηση για αριστείο από τη Δημογεροντία Αράχοβας Λκρίδος
Αθανάσιος	Γεωρ.	Γκολιάς(-όπουλος)	(1806-1881)		σιδηρούν	
Ανδρέας	Ιω.	Γκολιάς(Λακουμέντας)	(1802-1881)			υπό τον Ιω. Φαρμάκη
Νικόλαος	Ιω.	Γκολιάς(-γιαννόπουλος)	(1806- ...)			υπό τους Γ. Καραϊσκάκη, Ιω. Φαρμάκη, Πάνο Βενέτικο, Σπ. Ξύδη (κατά την αίτηση)
Αντώνιος		Γρούμπας	(1812- ...)		σιδηρούν	
Γεώργιος		Γρούμπας	(1803- ...)	δωδέκαρχος	χαλκούν	υπό τον Ιω. Φαρμάκη, προήχθη στη θέση του θανάτος αδελφού του
Παναγιώτης		Γρούμπας	(1800-1828)	δωδέκαρχος		υπό τον Ιω. Φαρμάκη, αδελφός του Γεωργίου, απεβίωσε αιφνιδίως
Νικόλαος		Δημητρίου	(1818- ...)		σιδηρούν	Νικ. Δημ. Αναγνωστόπουλος
Αθανάσιος	Κων.	Ζαρίφης	(1793-1870)		σιδηρούν	πληγώθ. στο χέρι στην Καλιδρόμη, επι κεφαλής στρατιωτών, διέθεσε περιουσία, υπαξ. β' τάξεως
Γεώργιος	Νικολ.	Ζαρίφης	(1805- ...)		σιδηρούν	
Ιωάννης		Ζαρίφης			σιδηρούν	
Αθανάσιος		Ιωάννου;			σιδηρούν	
Κων/νος	Παναγ.	Καλλιγιάς(-όπουλος)	(1809- ...)		σιδηρούν	από το Λυκοχώρι του Δήμου Ποτιδαιείας, παντρεύτ. το 1839 την Πανώρα Χρ. Παπαδόγιαννου
Γιώτης		Καρβούνης	(1791- ...)		σιδηρούν	υπό τον Δήμο Σκαλτσά, πολέμησε και στη Βαρνάκοβα
Θωμάς		Καρβούνης	(1807- ...)		σιδηρούν	υπό Ι. Φαρμάκη, Ανδρ. Σαφάκα πολέμησε στην Παπαδιά, Μεσολόγγι κ.α
Ιωάννης		Καρβούνης			σιδηρούν	
Σπύρος		Καρβούνης	(1816-1881)		σιδηρούν	
Παναγιώτης	Γεωρ.	Καρτέρης	(1806- ...)		σιδηρούν	συνέχισε στην Οροφυλακή Ευρυτανίας(4ο Τάγμα)
Κων/νος	Αθ.	Κοζώνης(Παπαδόγιαννος)	(1800- ...)		σιδηρούν	γιός του Αθ. Παπαδόγιαννου, γενάρχη των Κοζωναίων
Παναγιώτης	Γεωρ.	Κοϊτσάνος	(1813- ...)		σιδηρούν	
Χρήστος		Κοϊτσάνος	(1800- ...)		σιδηρούν	
Δημήτριος	Νικ.	Κοκοτάκης	(1803-1891)	μπουλουκτζής	χαλκούν	αξιωματικός στον αγώνα, επίτιμος λοχαγός της Βασιλ. Φάλαγγος και βουλευτής αργότερα
Ιωάννης	Νικ.	Κοκοτάκης	(1805- ...)		σιδηρούν	επίτιμος αξιωματικός, αδελφός του Δημητρίου
Νικόλαος		Κοκοτάκης	(1778- ...)		σιδηρούν	πατέρας των Δημητρίου και Ιωάννου, α' εκλεγμένος δήμαρχος Αποδοτίας
Χρήστος	Πέτρ.	Κοκοτάκης	(1800-1875)			ανηψιός του Νικολάου, με μεγάλη προσφορά, αδικήθηκε από την επιτροπή εκδουλεύσεων
Ανδρέας		Κοντογιάννης	(1803- ...)	δωδέκαρχος	σιδηρούν	υπό Νικ. Μήτσου Κοντογιάννη, τον Ιω. Φαρμάκη. Πληγώθηκε στην πολιορκία της Υπάτης
Νικόλαος	Γεωρ.	Κοντογιάννης	(1800- ...)		σιδηρούν	υπό τον Ιω. Φαρμάκη
Κων/νος		Κουίνης	(1805- ...)		σιδηρούν	χρυσόχοος
Χρήστος		Κούτρας	(1815- ...)		σιδηρούν	
Νικόλαος	Γεωρ.	Κράρας	(1801-1885)		χαλκούν	σημαιοφόρος για 2 χρόνια του Γ. Καραϊσκάκη, δασοφύλακας
Γεώργιος		Κωνσταντινόπουλος(Σκαρλάτος)	(1812- ...)	υπολοχαγός		ανακηρύχθηκε αξιωμ. 7ης τάξεως, συνταξιούχος υπολοχαγός το 1865 στην Πάτρα
Αθανάσιος	Νικ.	Μακρής(Γκολιάς)	(1805-1873)		σιδηρούν	υπό τον Ιω. Φαρμάκη, γιός του Νικ. Γ. Γκολιά, γενάρχη των Μακραίων
Ιωάννης		Μιχοκωστόπουλος	(1803- ...)			υπό τον Ιω. Φαρμάκη
Απόστολος		Μπάσιος				φονεύθηκε στο Μεσολόγγι και τα παιδιά του μετώκησαν στη Ναύπακτο σαν Αποστολόπουλοι
Δημήτριος		Μπατζάκης				υπό τον στρατηγό Ανδρίτσο Σαφάκα.
Ιωάννης	Ιω.	Μπουκουβάλας	(1791-1865)		σιδηρούν	της οικογενείας των αρματωλών, μεταουργός
Σταύρος		Νικολογιαννόπουλος	(1805- ...)			υπό τον Ιω. Φαρμάκη
Αναγνώστης		Οικονόμου(-όπουλος)	(... -1825)	λοχαγός		φονεύθηκε σε μάχη το 1825 ή το 1826 στην έξοδο του Μεσολογγίου;
Ιωάννης	Αθ.	Οικονόμου	(1816-1889)		χαλκούν	ο α' δάσκαλος της Βετολίστας (1845), δίδαξε για πολλά χρόνια στο χωριό
Γεώργιος	Αθ.	Παπαδιάς	(1812- ...)			στο 6ο Τάγμα Οροφυλακής Ευρυτανίας, δεν έλαβε εθνόσημο
Ιωάννης	Αθ.	Παπαδόγιαννος(Αθανασίου)	(1802-1869)		σιδηρούν	πληγώθηκε στο κεφάλι το 1828 στη μάχη της Ακροπόλεως
Αθανάσιος	Θεοδωρ.	Παπαθεοδώρου(Τσιριμώκου)	(1795- ...)	πένταρχος		στην πεντακοσιάρχια Ιω. Φαρμάκη, γιός του παπα-Θεοδώρου Τσιριμώκου
Χαράλαμπος	Θεοδωρ.	Παπαθεοδώρου(Τσιριμώκου)	(1803- ...)			υπό τον Ιω. Φαρμάκη, αδελφός του Αθανασίου
Δημήτριος	Σταυρ.	Παπασταύρου(Παπαδόγιαννου)	(1800-1858)	μπουλουκτζής	σιδηρούν	αξιωματικός στον αγώνα, γιός του παπα-Σταύρου Παπαδόγιαννου
Κων/νος	Χρ.	Παπαχρήστου(Παναγοπούλου)	(1807- ...)			πληγώθηκε στο αριστερό πόδι το 1824 στη μάχη της Καλιακούδας
Αθανάσιος	Πετρ.	Πετρόπουλος(Κοκοτάκης)	(1820-1889)		σιδηρούν	αδελφός του Χρ. Κοκοτάκη
Κων/νος		Πριόβολος;			σιδηρούν	
Ιωάννης	Παναγ.	Σερέτης(Παπαπαναγιώτου)	(1806- ...)	λοχίας	σιδηρούν	γιός του παπα-Παναγιώτη Σερέτη, συνέχισε στην Οροφυλακή Ευρυταν.(6ο Τάγμα), συνταξ. 1869
Κων/νος	Παναγ.	Σερέτης(Παπαπαναγιώτου)	(1800- ...)		χαλκούν	αδελφός του Ιωάννη, επικεφαλής συγγενών του, διέθεσε την περιουσία του για τον αγώνα
Νικόλαος	Παναγ.	Σερέτης(Παπαπαναγιώτου)	(1814- ...)		σιδηρούν	3ος αδελφός
Γιάννος		Σταματογιαννούλας			σιδηρούν	
Κωνσταντής		Σταματογιαννούλας			σιδηρούν	
Αθανάσιος		Σταματοπούλος	(1812- ...)		σιδηρούν	
Γεώργιος		Σταματοπούλος	(1799- ...)		χαλκούν	
Αθανάσιος		Τσαντίλης	(1804- ...)			υπό τον Ιω. Φαρμάκη
Αθανάσιος	Ζησ.	Τσαντίλης	(1808- ...)			υπό τον Ιω. Φαρμάκη
Γεώργιος		Τσαντίλης	(1803- ...)	πένταρχος		υπό τον Ιω. Φαρμάκη
Ιωάννης		Τσαντίλης	(1803- ...)			υπό τον Ιω. Φαρμάκη
Γεώργιος		Φαρμάκης	(1795- ...)			υπό τον στρατηγό Ανδρίτσο Σαφάκα
Δημήτριος	Χρ.	Χριστόπουλος(Παπαδόγιαννος)	(1814-1875)		σιδηρούν	γιός του Χρήστου Ιω. Παπαδόγιαννου, γενάρχη των Χριστοπούλαίων
Παναγιώτης	Χρ.	Χριστόπουλος(Παπαδόγιαννος)	(1799- ...)	στρατιώτης	σιδηρούν	συνέχισε στην Οροφυλακή, πατέρας του παπα-Κώστα Χριστόπουλου

The seventh page is translated and edited by Georgia N. Kollias - Daskalakis, M.P.A.

THE MEDICINES OF CHRISTIANS IN THE ERA OF CORONAVIRUS

By Father Nektarios

Much has been written about the medicines and vaccines to treat and protect us from the coronavirus during this pandemic. I thought it necessary in this issue of our newspaper that I should also write about our Christian medicine and cure.

We as Christians believe that God is the most important protector of public health. If it wasn't for Him, life on our planet would have been obliterated by the poisons concocted for us to drink and the hyperconsumerism of a fake western culture hidden under the pseudo-philanthropic and satanic slogan 'all for humankind.'

We as Christians have our own important medicines for the ailments of our bodies and souls. They are our Holy Mysteries that for over 2000 years have performed miracles and have protected us. These medicines are:

Our faith in God. Prayer. Our noble Cross, Holy Oil (euchelαιο), Holy Water Agiasmos, Holy Communion of the Body and Blood of Christ, that is the source of life and health, and the biggest, most important and holiest of the Holy Sacraments. There is also Fearlessness. Many try to scare us, that we may lose the health of our bodies despite the science and scientists, but the protection of health is important and does not come with fearmongering and terrorizing. Fear does not come from God. Christ told us «Don't be afraid. Just believe and you will be healed» (Luke 8,50).

In light of Easter, I hope and pray with the help of God that all Terpsitheans and Christians, have courage and patience, and maintain your faith during this difficult period, and remember to also participate safely in the medicines of our Church. At the same time, remember to support and help your neighbors and community by giving them courage to overcome their fear. Let us also all of us hope and pray that God protect our doctors and nurses and healthcare workers, and all those who take care of our community's physical and mental health, a difficult, dangerous but important role today.

I hope that the fears about the coronavirus pandemic will quickly subside, so that we can celebrate Easter this year and all the Orthodox holidays, without viruses and pandemics. Kali Anastasi.

Father Nektarios

ANTIBIOTICS

by Dr. Cissie Kozoni

Antibiotics (antimicrobial medicines) are currently used on a wide scale and their use causes exciting therapeutic results. But abuse and taking them without the doctor's prescription can have serious consequences for our health.

The recommended use of antibiotics is for most microbial infections where the causal agent (the germ) has been found and when the physician suspects some possible bacterial infection. There are also rare special cases where conditions are indicated for antibiotics. However, before treatment with an antibiotic, appropriate samples for cultivation in the microbiological laboratory should be taken to identify the causal agent and its susceptibility to antibiotics.

Unfortunately, using antibiotics may result in some undesirable effects. The main Side effects are: the change in the normal flora of the human body, changes to the ecological balance and possible conversion of non-pathogen into pathogens that infect the body, various allergic reactions, nervous system effects, digestive disorders, liver damage and haemophiliac disorders. Also when the kidneys are already infected,

some antibiotics may exacerbate their condition. Finally some antibiotics are cytotoxic. Special toxicity may occur in the fetus after taking an antibiotic during pregnancy.

Considering all this medical data, antibiotics should only be taken at the instruction of the physician. Antibiotics should not be abused, as the use of antibiotics is not without side effects, sometimes severe and irreversible for the body.

The abuse of antibiotics today is due to the wrong impression that any case of fever should receive antibiotic treatment, of any kind they find in their home or from the pharmacy without a prescription. Although there has been some enlightenment in recent years regarding the careless and dangerous administration of antibiotics, the problem is still in place. It's wrong and pointless to take antibiotics in the case of a simple flu without complications. The correct manner is for antibiotics to be administered by medical advice with specifications on preparation and dosage.

ANTIBIOTICS AND CHILDREN

Since many antibiotics pass through the placenta, they should be avoided during pregnancy and only the physician is allowed to recommend their administration.

Some antibiotics are ototoxic, which means they cause ear damage. For example streptomycin is an ototoxic antibiotic and can cause vertigo and even lead to deafness. In pregnant women treated with streptomycin, neonatal deafness has been noted.

Tetracycline if taken by a mother can cause yellow colour of the forming neonatal teeth. Yellow staining in teeth by tetracycline is seen in children if taken in childhood.

The abuse of antibiotics today in children is due to the misunderstanding of mothers that they should give antibiotics for any fever. As in adults, children should avoid antibiotics for a simple cold. It is the pediatrician to decide whether prescribing antibiotics is necessary based on the clinical results and laboratory tests in each case.

THE TRADITIONAL ROLE OF WOMEN IN TERPSITHEA

by Vasiliki Salourou Trova

Over the past year and longer in some parts of the world, spanning 2020 and 2021, and we don't know how much longer, we have been staying at home because as the "we live home, we stay safe" commercial says, this is how coronavirus will end.

But living at home, we have to deal with each other more, and of course, get upset. In an apartment, women especially, what can they do?

We are forced to feel guilty, however, when we consider the women of our village in the middle of the last century. Those women, of many different families, were so busy, they couldn't find the time to drink a glass of water. There were so many jobs inside and outside the house, all year long, there was no chance for a breather.

If it was a school or a feast, in the evening by the light of the oil lamp, they had to deal with knitting, embroidery, patching of wool clothing, and weaving on the loom. Let us not forget, that since ancient times, think Penelope of mythology, who waited for Ulysses while looming, the textile industry was a domestic art and almost exclusively female work.

The woman had to take care of the family's clothes, both knitted and woven. In the village, most houses had a loom. In Greece, there were three kinds of looms, the side, the upright and the pit. In our village of Terpsithea, there was usually the side loom. The women of

our village weaved woollens and blankets of sheep's wool, that were then washed and let shrunk in water to seal the holes at the water mill like flokates. These were the warm covers for the cold winter. They dyed wool to make very beautiful 'mandania' with colored stripes and other patterns. They would make the 'tsolia' for the shepherds and other items of clothing. Many times when tending their field, village mothers would tie the blankets high up on trees like a hammock with two knots, so they had a crib for the baby, safe from snakes. Hooray! There were also beautiful caramel-colored sheets of wool, which they loomed very thin, so thin that the thread was like ragged cotton but also interwoven with thick layers of goat's hair. They would make the 'kourelia' rags of different colors for rugs, and other uses. They made the ('tagaria') bags that held the marbles for school children, as well as the ('maroudes') bags for kids to put their books, even for the little ones in the first class who carried only their slate and chalk while just learning to read.

The woman's life on the loom didn't stop here. Girls, from a young age, had to prepare their dowry. They had to weave many things for their dowry, such as 'Yukos' (yukos are the diploma of woven blankets, which are piled on top of each other, i.e. blankets, mandanes, 'caramelotes', covers, kilims, sheets, bags, etc.). They also wove clothes, shepherd capes, wool shirts, pants, vests, nightclothes, full skirts, and everything you can imagine. If we go a little further back to the 19th century during the uprising, most fighters had woven clothes. In our area cotton-weaving was rare, that was used to make towels, tablecloths, etc. while on the contrary, on the Greek islands and the Asia Minor coastline, women wove cotton, and even silk. In general, wool weaving prevailed. Let us remember the folk songs of yore: 'Honor large and great which is a loom artist at home. Each tooth of the hair is worth a pearl' ...! Also: "Taka-taka my loom and my good man comes ...". The loom's work is very difficult, it takes patience and perseverance. It takes care and timing of the movements of hands to bring the shuttle back and forth between the chest, to hit the wood comb and the rhythmic foot movements on the 'patithres' (pedals) to make the pattern. That's why they said the usual '... with the legs and with their hands it spins and the little finger goes through the shuttle ...! It was truly an art.

The work of our village's women in all areas was very great. Most of Terpsithea's mothers and wives and daughters, though illiterate, or, at best, some elementary school, with very big families and all the jobs, inside and outside the house, had a deep kindness, grace, warmth, and hospitality, always helping the needy in their community. They had no need for psychologists and experts ...

Comparing the difficult lives of the women of our village back then, to what today's women have, we should be ashamed. We must look at life from a different perspective today, and let these great village women of yore who were our grandmothers and great grandmothers become an example for us today. They had realized the value of life and offering to the family and to the community of the village.

HAPPY EASTER!

ΜΙΑ ΑΔΙΚΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗ

Γράφει ο Σπύρος Σκαλτσάς

Στις 26 Νοεμβρίου 1925 λειτούργησαν πάλι οι επάρατες αγχόνες στο Γουδί, οι ίδιες αγχόνες που κρέμασαν τους 6 για προδοσία μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή. Στις 15 Νοεμβρίου 1922 είχαν απαγχονισθεί οι Γεώργιος Χατζανέστης, Δημήτριος Γούναρης, Νικόλαος Στράτος, Πέτρος Πρωτοπαπαδάκης, Γεώργιος Μπαλατζής και Νικόλαος Θεοτόκης. Πρωταγωνιστής ήταν και στις δύο εκτελέσεις ο Στρατηγός Θεόδωρος Πάγκαλος (1878-1952).

Μας απασχολεί τώρα η 2^η εκτέλεση της 26^{ης} Νοεμβρίου 1925, διότι σε αυτήν εκτελέστηκε ο εκ καταγωγής Τερψιθιώτης Γεώργιος Χρ. Ζαριφόπουλος (1881-1925). Ήταν γιος του εκ Βετολίστας Ταγματάρχη της χωροφυλακής Χρήστου Γεωργ. Ζαρίφη ή Ζαριφόπουλου (1838-1912) και της Τασούλας Ν. Γκολιοπούλου. Ο Γεώργιος γεννήθηκε το 1881, ακολούθησε και αυτός το στρατιωτικό στάδιο, φθάνοντας στο βαθμό του Αντισυνταγματάρχη της Χωροφυλακής. Στις 3 Αυγούστου 1911 τοποθετείται Ανθυπομοίραρχος στο Τάγμα Χωροφυλακής. Έλαβε ενεργό μέρος στους πολέμους 1912-13 και στη Μικρασιατική Εκστρατεία 1917-1923. Το 1920 είναι Μοίραρχος Υπασιπστής στην Ανώτατη Διοίκηση Χωροφυλακής Ηπείρου. Τέλος Αυγούστου του 1923 (Ταγματάρχης τότε) συμμετείχε μαζί με τον Αρχηγό της Χωροφυλακής Δημοσθένη Φλωριά στη διερεύνηση της δολοφονίας, στην Κακαβιά, του Στρατηγού Τελίνι, της ιταλικής αποστολής που ήταν υπεύθυνη για την χάραξη των αλβανικών συνόρων (27/8/1923). Το Νοέμβριο του 1923 είναι Βασιλικός Επίτροπος του Στρατοδικείου του Γ' Σώματος Στρατού και εκφράζεται ευμενώς υπέρ των δικαιζόμενων αξιωματικών στη Θεσσαλονίκη για Στάση στη Μικρασία. Για το λόγο αυτό συνελήφθη, ανακλήθηκε στην Αθήνα και αντικαταστάθηκε άμεσα από τον Συνταγματάρχη, Διευθυντή του Δικαστικού του Γ' Σώματος Στρατού, κο Δημητρίου. Το Φύλλο Πορείας του χορήγησε ο Διοικητής του Γ' Σώματος Στρατού Υποστράτηγος Αλέξανδρος Οθωνιάς. Μη ξεχνούμε ότι πρωθυπουργός ήταν ο στρατιωτικός Στυλιανός Γονατάς, ο οποίος ανέλαβε την εξουσία με επανάσταση το 1922 και με σκοπό να τιμωρήσει τους υπεύθυνους της Μικρασιατικής Καταστροφής.

Το Μάρτιο του 1924 ανέλαβε επιτέλους την πρωθυπουργία ο Αλέξανδρος Παπαναστασίου. Με τις πρώτες αλλαγές ο Ζαριφόπουλος προήχθη σε Αντισυνταγματάρχη (22/3/1924) και τοποθετήθηκε Διευθυντής Αστυνομικής Διεύθυνσης Θεσ/νίκης (βλέπε ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ και ΝΕΑ ΑΛΗΘΕΙΑ 23/3/1924). Ο Πάγκαλος αρχές Ιουνίου ενώ ήταν στην κυβέρνηση Παπαναστασίου Υπουργός Εννόμου Τάξεως ανέλαβε και το Υπουργείο Στρατιωτικών, όταν παραιτήθηκε ο Κονδύλης (10-6-1924). Από 18 Ιουνίου 1924 Υπουργός Εννόμου Τάξεως ανέλαβε ο Ιωσήφ Κούνδουρος. Σε λίγο έπεσε η κυβέρνηση Παπαναστασίου και σχημάτισε κυβέρνηση ο Θεμιστοκλής Σοφούλης (Ιούλιος 1924). Την εποχή εκείνη το πολιτικό κλίμα μασιζόταν από τις καταχρήσεις του δημοσίου χρήματος. Ο Ζαριφόπουλος έγραψε επιστολή προς τον Πάγκαλο (αρχές Ιουλίου), στην οποία του εξέθεσε στοιχεία καταχρήσεων και ζητούσε οικονομική ενίσχυση της Υπηρεσίας (500000 δρχ) να ερευνήσει, να παρακολουθήσει τους υπόπτους και γενικά να εξιχνιάσει την υπόθεση. Απάντηση δεν έλαβε ποτέ. Ακολούθως έλαβε αναρρωτική άδεια από 14-7-1924 έως 21-8-1924 με αναπλήρωση στη θέση του από τον Αντισυνταγματάρχη κο Κων. Πατεράκη. Σε τρεις ημέρες όμως αυτός αντικαταστάθηκε από τον Αντισυνταγματάρχη κο Εμμ. Καλοχριστιανάκη (18/7/1924), κριθείς ανεπαρκής λόγω της επίθεσης του Γ' Δημοκρατικού Τάγματος Θεσ/νίκης σε γραφεία εφημερίδων της πόλης (λέχθηκε ότι πίσω από την επίθεση ήταν ο Θ. Πάγκαλος, προσπαθώντας να εμποδίσει τη δημοσίευση της ομιλίας, στη Θεσσαλονίκη, του ανακάμψαντος από την εξορία Ιω. Μεταξά).

Αυτή τη φορά η τύχη ήταν με το μέρος του Ζαριφόπουλου, που είχε φύγει με άδεια. Επιστρέφοντας από την άδεια, ανασκουμπώθηκε στη δουλειά. Στις 25 Αυγούστου πραγματοποίησε διάλεξη με θέμα την «Ιδρυση Σχολής Χωροφυλακής Ανωτέρων Αξιωματικών». Μία πρόταση χρήσιμη, που έθετε επιτακτική την ανάγκη για την ίδρυση Σχολής Χωροφυλακής, με επί πλέον στόχο την επιμόρφωση των ήδη ενεργών αξιωματικών της Χωροφυλακής. Ένα καρφί στο καθεστώς της παιδείας, που ίσως τον καταδίωκε στην μέχρι τώρα πορεία του. Στις 27 Αυγούστου βοήθησε να επιλυθούν με ειρηνικό τρόπο οι διαφορές που είχαν προκύψει μεταξύ καπνεμπόρων και καπνεργατών, στην εξαγωγή καπνών από το λιμάνι της Θεσ/νίκης. Σε λίγο άρχισαν οι συλλήψεις καταχραστών της ονομαζόμενης σπείρας Φαρδέλλου-Δρακάτου και σία. Ως εμπλεκόμενος συνελήφθη και ο Ζαριφόπουλος την 20^η Σεπτεμβρίου 1924. Τότε ο Πλοίαρχος Λυκούργος Τσουκαλάς διαφώνησε στην εκδίκαση των από Στρατοδικείο, διότι «κόρακας κοράκου μάτι δεν βγάζει». (ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ 18/9/1924-08). Όμως δεν εισακούστηκε και δημοσιεύτηκε το Νομοθετικό Διάταγμα «Περί αρμοδιότητας του

Στρατοδικείου επί αδικημάτων τινών» στο 234 ΦΕΚ 23/9/1924. Εν τέλει το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών έβγαλε Βούλευμα να εκδικαστούν οι υποθέσεις από τα πολιτικά Δικαστήρια. Κατατέθηκε ψήφισμα στη Βουλή και αποφασίστηκε να δικάζονται οι καταχραστές από 7-μελές Εφετείο (17/12/1924).

Στις 8 Οκτωβρίου 1924 ο Ζαριφόπουλος προφυλακίστηκε για καταχρήσεις των επιτάξεων της Μικράς Ασίας. Συγκεκριμένα διωκόταν για πλαστογραφία εγγράφου και απάτη, σε εξαργύρωση απαίτησης για αγαθά, που δόθηκαν επιτάχθηκαν για τους στρατιώτες της Μικρασιατικής Εκστρατείας στη Κιουτάχεια. Στην ανάκριση επικαλέστηκε ότι είχε αναφέρει 2 μήνες πριν την κατηγορία στον Πάγκαλο (Υπουργό τότε της Εννόμου Τάξεως), ότι γίνονταν καταχρήσεις και είχε ζητήσει εγγράφως (δι' επιστολής) να σταλεί στην υπηρεσία κονδύλι 500000 δραχμών για έξοδα ανακάλυψης των ενόχων. Το γεγονός ομολόγησε στον ανακριτή ο Πάγκαλος και παραδέχτηκε ότι δεν έδωσε σημασία, λόγω αοριστίας των στοιχείων. Βλέποντας ο Ζαριφόπουλος τον μελανό ορίζοντα τέθηκε σε αποστρατεία την 27^η Οκτωβρίου 1924. Εν τω μεταξύ συνελήφθησαν πολλοί από τους κατηγορούμενους, οι οποίοι διέφευγαν την σύλληψη. Πολλοί συνελήφθησαν στην Σερβία και τέλος 2-3 στη Γαλλία (οι Αρ. Αϊδινλής και Αθαν. Παναγόπουλος συνελήφθησαν στη Γαλλία την 16^η Απριλίου 1925).

Σας παραθέτω τώρα ένα ιστορικό των προηγουμένων δικών καταχρήσεων από πολιτικά και στρατιωτικά δικαστήρια για να μορφώσετε γνώμη για την αλλοπρόσαλλη απονομή δικαίου των μεν και των δε.

Στις 20 Μαΐου 1925 άρχισε στο Εφετείο η δίκη των καταχραστών της Στρατιάς Μικράς Ασίας Πλ. Χρυσανθακόπουλου (Υποστράτηγος), Ι. Θεοφιλόπουλου (Συνταγματάρχου), Ι. Αποστολόπουλου (Συνταγματάρχου) και στις 5 Ιουνίου 1925 αθώωθηκαν όλοι. Στις 22 Ιουνίου 1925 άρχισε στο Εφετείο η 1^η δίκη (που αφορούσε μία πτυχή των κατηγοριών) των καταχραστών Κ. Αρβανίτη (Ταγματάρχη Ελέγχου), Νικολ. Αγγελίδη (Λοχαγού Διαχειρίσεως), Μιχ. Κοζύρη (Λοχαγού Ελέγχου) και Γ. Ανδρεάδη ιδιώτη. Στις 25 Ιουνίου ο Κ. Αρβανίτης αθώωθηκε και οι υπόλοιποι καταδικάστηκαν: Νικ. Αγγελίδης 16 έτη πρόσκαιρα δεσμά, Γ. Ανδρεάδης φυλάκιση 2,5 έτη και Μιχ. Κοζύρης φυλάκιση 1,5 έτη. Όμως μετ' ολίγον ο Νικ. Αγγελίδης μαζί με άλλους άρχισαν να δικάζονται για αδικήματα κατηγορησής από το **Ειδικό Στρατοδικείο Αθηνών** (27/9/1925). Ο συνήγορος του Ν. Αγγελίδη, Π. Βασιλικόπουλος, επιχειρηματολογώντας καταφέρνει διακοπή της δίκης (31/8/1925) για να αποφανθεί ο Άρειος Πάγος περί αρμοδιότητας του Στρατοδικείου (ο Αγγελίδης δικάζονταν για το ίδιο αδίκημα από δύο δικαστήρια και συνένοχοι του δικάστηκαν από πολιτικό δικαστήριο και μάλιστα μερικοί αθώωθηκαν). Δυστυχώς ο Άρειος Πάγος έκρινε νόμιμη την εκδίκαση στο Στρατοδικείο και συνεχίστηκε η δίκη (12/9/1925). Έτσι στις 17/9/1925 ο **Κυβερνητικός Επίτροπος Κρέων Μπουφίδης** πρότεινε την ποινή **«θανάτου δι' αγχόνης»** για όλους τους κατηγορούμενους. Το αποτέλεσμα ήταν λίγο πριν ανακοινωθούν οι ποινές, ξημέρωμα της 18/9/1925, ο Ν. Αγγελίδης να **αυτοκτονήσει** στο κελί του. Κατόπιν αυτού, το μεσημέρι, το Στρατοδικείο κατάρχησε τη δίκη εντελώς (έχασε το πλεονέκτημα να φονεύσει αυτό τον κατηγορούμενο). Ο αυτόχειρας σε μία από τις επιστολές που άφησε, αυτή προς τον συνήγορό του Π. Βασιλικόπουλο, γράφει: **«Αυτοκτονώ δια να μην δώσω εις τον Πάγκαλο την ευχαρίστηση να κάμη πολιτικήν επάνω εις το πώμα μου και εις τον δήμιον Μπουφίδην, και δια να απαλλάξω και τους αδελφούς μου του στίγματος».** Ω! πόσο δίκιο είχε ο Αγγελίδης.

Η δίκη σπείρας Φαρδέλλου-Δρακάτου και σία (και Γ. Ζαριφόπουλου) καθυστέρησε (ίσως επειδή ανέμεναν από τη Γαλλία, τον μεν Αθ. Παναγόπουλο στις 12 Ιουνίου και τον Αρ. Αϊδινλή στις 9 Ιουλίου 1925). Έτσι τους πρόλαβε ο Πάγκαλος, ο οποίος την 25^η Ιουνίου 1925 ανέλαβε την πρωθυπουργία και επέβαλε σταδιακά την γνωστή δικτατορία του. Ο Πάγκαλος ανακάλεσε από την αποστρατεία τον Αντιστράτηγο Αλέξανδρο Οθωναίο (Πρόεδρο του Στρατοδικείου στη «Δίκη των Εξ») και τον Κρέοντα Μπουφίδη Δικαστικό Σύμβουλο Α' Τάξεως, στον οποίο ανέθεσε την Διεύθυνση Δικαστικού του Α' Σώματος Στρατού και ο οποίος έμελλε να είναι ο Κυβερνητικός Επίτροπος στη δίκη του Ζαριφόπουλου. Θέλοντας επίσης να επιτύχει την εσχάτην των ποινών για τους καταχραστές συνέταξε Διάταγμα «περί υπαγωγής αδικημάτων τινών εις την δικαιοδοσίαν στρατιωτικών δικαστηρίων», το οποίο δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 229/31-8-1925. Δεδομένου ότι τα αδικήματα είχαν τελεστεί προ πολλού, εφαρμόστηκε ο νόμος με αναδρομική ισχύ, μία καθαρά παράνομη, αντισυνταγματική και αντιδημοκρατική πρακτική. Στο Ειδικό Στρατοδικείο που θα συσταθεί καταργούνται τα ένδικα μέσα για τον κατηγορούμενο. Η ποινή θανάτου θα εκτελείται δι' αγχόνης και οι προβλεπόμενες ποινές χωρίς αναστολή είναι: 1) Αντί προσκαίρων δεσμών, η ποινή θανάτου ή η δια του βίου δεσμών 2) Αντί της εικρκτής, η ποινή των προσκαίρων δεσμών ή συντρεχουσών κατά την κρίσιν του Δικαστηρίου ιδιαιτουσών επιβαρυντικών περιστάσεων, η των ισοβίων δεσμών ή η του θανάτου. 3) Αντί της φυλακίσεως, η εικρκτή.

Έτσι στις 16-10-1925 άρχισε η δίκη του Ζαριφόπουλου, μαζί με άλλους 20 συγκατηγορούμενους, ενώπιον Ειδικού Στρατοδικείου στην αίθουσα του Α' Διαρκούς Στρατοδικείου Αθηνών με Πρόε-

δρο τον Δημήτριο Δάρα (Δικαστ. Σύμβουλο Α' ταξ.-Συνταγματάρχη), μέλη τους: Ναπολέοντα Ζέρβα (Αντισυνταγματάρχη), Κων/νο Περισιέρη (Ταγματάρχη), Γεώργιο Παπακυριαζή (Λοχαγό), Παπαδόπουλο (Λοχαγό), Κων/νο Κομνηνό (Καπνοπώλη) και Ανδρέα Βήχο (Εμπορο Ποδηλάτων). Κυβερνητικός Επίτροπος ήταν ο Κρέων Μπουφίδης. Πολιτική Αγωγή ήταν ο Αποστολάκης, Νομικός Σύμβουλος παρά τω Υπουργείω Στρατιωτικών. Συνήγοροι υπεράσπισης ήταν η αφρόκρεμα των δικηγόρων, όπως οι Κωνσταντίνος Λυκουρέζος, Άγγελος Τσουκαλάς, Κων. Τσουκαλάς, Τζωρτζόπουλος, Δημήτριος Μπαμπάκος, Χρήστος Σγουρίτσας, Χρ. Λαδάς, Δουζίνας, Καρανικόλας, Αμβράζης, Α. Ρωμανός, Μπαμπάκος, Μπενούκας, Δημητρίου, Ιατρόπουλος κ.α. Ο Ζαριφόπουλος είχε συνηγόρους τον Χρήστο Σγουρίτσα και τον Π. Βασιλικόπουλο.

Θεόδωρος Πάγκαλος

Για το σύνολο των καταχρήσεων διώκονταν 3 στρατιωτικοί, ένας αστυνομικός, ένας πρώην στρατιωτικός και 16 πολίτες, όπου ο ένας ήταν γυναίκα:

Αριστείδης Δημ. Αϊδινλής έμπορος, Απόστολος Φαρδέλλος πρώην Ανθυπολοχαγός Διαχειρίσεως, Διονύσιος Σπυρ. Δρακάτος Αντισυνταγματάρχης Διαχειρίσεως, Αντώνιος Αλάκας ωποροπώλης, Κων/νος Καρασούλας παραγγελιοδόχος πρώην Έφεδρος Υπολοχαγός, Νικόλαος Κ. Ζαφειράκης μεσίτης πρώην Ανθυπολοχαγός Διαχειρίσεως, Χρηστίνα Ταμπαροπούλου Δακτυλογράφος στο Ειδικό Λογιστήριο του Υπουργείου Στρατιωτικών, Βασίλειος Σχοινιάς δικηγόρος, Σπυρίδων Μιλτ. Θεοδωράτος κτηματίας, Ηλίας Παπάζογλου υπάλληλος Δημαρχίας, Ηλίας Σπηλιώτης φοιτητής Φαρμακευτικής πρώην Λοχίας στο Ειδικό Λογιστήριο του Υπουργείου Στρατιωτικών, Νέστωρ Φαρδέλλος, Αθανάσιος Χρ. Αναγνωστόπουλος Αντισυνταγματάρχης του Ελέγχου, Γεώργιος Χρ. Ζαριφόπουλος Αντισυνταγματάρχης της Χωροφυλακής, Δημήτριος Παπάζογλου, Αθανάσιος Φ. Παναγόπουλος χρηματιστής, τότε Ανθυπολοχαγός Διαχειρίσεως, Ιωάννης Μιχαλόπουλος σωφέρ, Δημήτριος Παπαδήμας, Διονύσιος Ρουμπούλας, Άγγελος Πετρόπουλος ιδιωτικός υπάλληλος και Ιωάννης Γερόσταθος υπάλληλος χρηματιστηριακού γραφείου.

ΠΑΡΑΠΕΜΠΤΙΚΑ ΒΟΥΛΕΥΜΑΤΑ

1^ο. Παραπέμπεται ο Αριστείδης Αϊδινλής έμπορος, κατηγορούμενος επί απάτη του Δημοσίου. Ούτος διά να προσπορισθή αθέμιτον όφελος παρέστησεν εις την ενταύθα υπηρεσίαν της Β' Μεραρχίας εν γνώσει ψευδή πράγματα ως αληθή, ειπών ότι επετάρχησαν εις χείρας αυτού 139.300 οκάδες κριθής κατ' αυτόν τον τρόπον κατόρθωσε και εισέπραξε 251.854 δρ. ενώ τοιαύτη επίταξις ουδέποτε έλαβε χώραν.

2^ο. Παραπέμπονται οι Αριστείδης Αϊδινλής, Απόστολος Φαρδέλλος, Διονύσιος Δρακάτος Αντισυνταγματάρχης Διαχειρίσεως, Χρηστίνα Ταμπαροπούλου δακτυλογράφος, Γεώργιος Ζαριφόπουλος Αντισυνταγματάρχης της Χωροφυλακής κατηγορούμενοι διά πλαστογραφίαν και χρήσιν πλαστού εγγράφου. Ούτοι εξέδωκαν έγγραφα επ' ονόματι άλλου. Ούτω εξεδόθη το υπ' αριθ. 1405 [5-8-1924] χρηματικών ένταλμα του Υπουργείου των Στρατιωτικών εκ δρ. 762.500 επ' ονόματι Αριστοτέλους Νικολαΐδου δι' αξίαν 6.100 ζευγών αρβυλών το οποίον εξώφλησαν εν Θεσσαλονίκη.

3^ο. Παραπέμπονται οι Απόστολος Φαρδέλλος, Αντώνιος Αλάκας, Βασίλειος Σχοινιάς δικηγόρος, Σπυρίδων Μιλτ. Θεοδωράτος κτηματίας, Ηλίας Παπάζογλου υπάλληλος. Ούτοι παρέστησαν εις την Επιτροπήν Διακανονισμού Απαιτήσεων Μ. Ασίας ότι ο εξ αυτών Αν. Αλάκας ονομάζεται Στάμος Κεχαγιόγλου και ότι εις χείρας αυτού επετάρχησαν εν Γιάρες της Μ. Ασίας 468 σφάγια μεγάλα και 1640 μικρά.

4^ο. Παραπέμπονται οι Αριστείδης Αϊδινλής, Απόστολος Φαρδέλλος και Γεώργιος Ζαριφόπουλος δια πλαστογραφίαν. Ούτοι παρέστησαν ψευδώς εις την Επιτροπήν Απαιτήσεων Μ. Ασίας ότι ο εξ αυτών Απόστολος Φαρδέλλος υπό την ιδιότητά του ως Ανθυπολοχαγού της Διαχειρίσεως είχαν επιτάξει εις Ουσάκ δια τας ανάγκας του στρατευματος εις χείρας του εξ αυτών Δ. Σαφάκα τα εξής είδη: 85650 οκάδας σίτου, 164.060 οκάδες κριθής, 185 σφάγια μεγάλα, καθαρού βάρους κρέατος 30500 οκάδων και 386 μικρά μικτού βάρους 9809 οκάδων. Κατ' αυτόν τον τρόπον εισέπραξαν 400.000 δρχ. [ακριβέστερα 417.449 δρχ.]. Επίσης ο εξ αυτών Απόστολος Φαρδέλλος συνέταξε πλαστά πιστοποιητικά βεβαιούντα, ότι ο διοικητής του Β' Τμήματος της Τοπικής Εκμεταλλεύσεως Κιουταχείας είχαν επιτάξει δήθεν εις βάρος του Δ. Σαφάκα 118.080 οκάδας κριθής, 76850 οκάδας σίτου, 185 σφάγια μεγάλα, 390 σφάγια μικρά, 45980 οκάδας κριθής και 6500 οκάδας σίτου. Των πλαστών τούτων εγγράφων εγένετο χρήσις κατά την ενώπιον της ενταύθα Επιτροπής Απαιτήσεων Μ. Ασίας εκδίκαση της απαιτήσεως του Δ. Σαφάκα.

5^ο. Παραπέμπονται οι Αθανάσιος Φ. Παναγόπουλος χρηματιστής, τότε Ανθυπολοχαγός Διαχειρίσεως, Ιωάννης Μιχαλόπουλος σωφέρ, Δημήτριος Παπαδήμας γραμματεύς του Υπουργείου

Οικονομικών, Διονύσιος Ρουμπούλας παντοπώλης, Άγγελος Πετρόπουλος κτηματίας και Ιωάννης Γερόσταθος φοιτητής επί απάτη πλαστογραφία κ.λ.π. Οι εξ αυτών Αθανάσιος Παναγόπουλος παρέστησαν εις την αρμοδιάν υπηρεσίαν του Υπουργείου των Στρατιωτικών ότι υπό της Επιτροπής Απαιτήσεων Μ. Ασίας επεδικάσθη δι' αποφάσεως της υπέρ του Στ. Ιωσηφίδου ποσόν 190.230 δρχ. δι' αντίτιμον επιταχθέντος εις χείρας εκ 373 κυβικών μέτρων, ενώ τοιαύτη επίταξις ουδέποτε έλαβε χώραν, ούτε ο Στ. Ιωσηφίδης είναι υπαρκτόν πρόσωπον. Κατ' αυτόν τον τρόπον εξεδόθη και εξωφλήθη χρηματικόν ένταλμα εκ δρχ. 190.230 υπό του Αθ. Παναγοπούλου. Επίσης παρέστησαν εις την υπηρεσίαν του Υπουργείου των Στρατιωτικών ότι επεδικάσθη υπέρ του Π. Θωμοπούλου ποσόν 192.000 δρχ. δι' αντίτιμον επιταχθέντος εις χείρας 14.100 υπέρ οκάδων ελαίου προς δρχ. 8 κατ' οκάν και 9900 οκάδων σάπωνος προς 8 δρχ. διά τας ανάγκας του στρατεύματος ενώ τοιαύτη επίταξις δεν εγένετο. Επίσης παρέστησαν εις την Επιτροπήν Απαιτήσεων Μ. Ασίας ότι επετάχθησαν εις χείρας του ανύπαρκτου προσώπου Ανδρ. Ιμαράκη 135.000 οκάδες σίτου και 5.000 οκάδες ερίου αιγός αξίας 195.000 δρχ. τας οποίας εισέπραξαν, ενώ τοιαύτη επίταξις ουδέποτε έλαβε χώραν. Παρέστησαν εις την Επιτροπήν Απαιτήσεων Μ. Ασίας ότι επετάχθησαν εις χείρας του Θ. Νικολαΐδου 8.600 οκάδες κριθής και 14.500 οκάδες ερίου αξίας 179.160 άς εισέπραξαν, ενώ τοιαύτη επίταξις ουδέποτε έλαβε χώραν. Ωσαύτως συνέθεσαν και εξέδωκαν πλαστόν έγγραφον ότι εις χείρας του Κ. Μαρίνη επετάχθησαν εν Δορυλαΐω 107.000 οκάδες σίτου, ενώ ουδέποτε εγένετο τοιαύτη επίταξις και έλαβον 107.000 δρχ. Επίσης συνέθεσαν και εξέδωσαν διπλότυπον απόδειξιν παραλαβής εξ επιτάξεως 143.000 οκάδων σίτου, 3.600 κριθής, 4.500 οκάδων ερίου αιγός αξίας εν όλω 199.160 δρχ. άς εισέπραξαν. Οι εξ αυτών Αθανάσιος και Γεώργιος Παναγόπουλος και Ιωάννης Μιχαλόπουλος παρέστησαν εις την Επιτροπήν Απαιτήσεων Μ. Ασίας ότι εις χείρας Ι. Μιχαλοπούλου επετάχθησαν 14.900 οκάδας ελαίου, 9.900 οκάδας σάπωνος αξίας 198.400 δρχ. άς έλαβον. Παρέστησαν εις την υπηρεσίαν του Υπουργείου ότι υπό της Επιτροπής Απαιτήσεων Μ. Ασίας επεδικάσθη (απόφ. 617, ένταλμα 2645/1923) υπέρ του Ι. Μιχαλοπούλου ποσόν 189.967 δρχ. δι' επίταξιν σίτου. Το ποσόν τούτο εισέπραξαν ενώ τοιαύτη επίταξις ουδέποτε εγένετο. Οι Αθ. Παναγόπουλος, Γ. Παναγόπουλος, Διον. Ρουμπούλας και Ιωάννης Γερόσταθος παρέστησαν εις την Επιτροπήν Απαιτήσεων Μ. Ασίας ότι εις χείρας Δ. Ρουμπούλα επετάχθησαν 98.000 οκάδας ορούρης και 2.800 οκάδας άλατος αξίας 28.995 δρχ. τας οποίας και έλαβον. Παρέστησαν ότι εις χείρας του Δ. Ρουμπούλα επετάχθησαν εν Προύσση 3.000 οκάδες ελαίων και 2.000 οκάδες άλατος αξίας 30.000 δρχ. άς έλαβον. Επίσης εισέπραξαν 198.000 διά δήθεν επίταξιν ειδών. Παρεμόρφωσαν την έννοιαν γνησίου εγγράφου του αρχηγού της Επαναστάσεως κ. Ν. Πλαστήρα δι' ού απεστέλλετο προς την Επιτροπήν Απαιτήσεων αίτησις του Δ. Λιάκου· μεταβαλόντες τον αριθμόν έκαμαν χρήσιν αυτής.

6^ο. Παραπέμπονται οι Αριστείδης Αϊδινλής, Απόστολος Φαρδέλλος, Διονύσιος Δρακάτος, Αντώνιος Αλάκας, Κων/νος Καρασούλας, Νικόλαος Ζαφειράκης, Χρηστίνια Ταμπαροπούλου, Βασίλειος Σχοινάς, Σπυρίδων Θεοδώρατος, Ηλίας Σπηλιώτης, Νέστωρ Φαρδέλλος και Γεώργιος Ζαριφόπουλος παρέστησαν εις την υπηρεσίαν του Ειδικού Λογιστηρίου ότι υπό της Επιτροπής Απαιτήσεων επεδικάσθη υπέρ του Α. Φαρδέλλου ποσόν 181.440 δρχ. διά δήθεν επίταξιν ελαίου· το ποσόν τούτο εισέπραξαν. Παρέστησαν ότι επεδικάσθη (απόφ. 1078, ένταλμα 6235/12-11-1923) υπέρ του Α. Φαρδέλλου ποσόν 199496 δρχ. δι' επίταξιν ελαίου 18000 οκάδων και σάπωνος 6937 οκάδων. Το ποσόν τούτο εισέπραξαν εκ του Δ' Ταμείου Πληρωμών. Παρέστησαν εις την υπηρεσίαν του Ειδικού Λογιστηρίου ότι υπό της Επιτροπής Απαιτήσεων Μ. Ασίας επεδικάσθη (απόφ. 1065, ένταλμα 2029/12-11-1923) υπέρ του Αντ. Αλάκας ποσόν δρχ. 189.258 δι' επίταξιν σίτου 145860 οκάδων και κριθής 72330 οκάδων, το οποίον εισέπραξαν. Επίσης παρέστησαν εις την υπηρεσίαν του Ειδικού Λογιστηρίου του Υπουργείου ότι επεδικάσθη υπέρ του ανυπάρχτου προσώπου Ι. Κοφινά ποσόν 186.840 δρχ. δι' επίταξιν ερίου όπερ εισέπραξαν. Ωσαύτως παρέστησαν εις την υπηρεσίαν του Ειδικού Λογιστηρίου ότι επεδικάσθη υπέρ του ανυπάρχτου προσώπου Φ. Γεωργιάδου ποσόν 181.300 δρχ. δι' επίταξιν ερίου και σίτου όπερ και έλαβον. Επίσης παρέστησαν εις την αυτήν υπηρεσίαν ότι επεδικάσθη υπέρ του ανυπάρχτου προσώπου Ι. Σακελλαρίου ποσόν 195.780 δρχ. δι' επίταξιν σίτου και κριθής όπερ και εισέπραξαν. Παρέστησαν ωσαύτως εις την υπηρεσίαν ότι επεδικάσθη υπέρ του ανυπάρχτου προσώπου Ν. Σκοπελίτου ποσόν 199.360 δρχ. δι' επίταξιν ερίου αιγός και σίτου, όπερ και εισέπραξαν. Εις την ιδίαν υπηρεσίαν παρέστησαν ότι επεδικάσθη υπέρ των ανυπάρχτων προσώπων Γ. Στρατόγλου και Κ. Μαράφογλου ποσόν 198.800 δρχ. δι' επίταξιν σάπωνος και σίτου.

7^ο. Παραπέμπεται ο Αντισυνταγματάρχης του Ελέγχου Αθ. Χ. Αναγνωστόπουλος διότι ούτος παρέσχεν εις τους Αϊδινλήν, Φαρδέλλον, Δρακάτον, Καρασούλαν και λοιπούς τοιαύτην βοήθειαν, άνευ της οποίας δεν ηδύναντο ούτοι να φέρωσιν εις πέρας τας πράξεις των.

Εις μάτην οι συνήγοροι υπεράσπισης υπέβαλαν ένσταση αναρμοδιότητος του δικαστηρίου, επειδή τα αδικήματα είχαν διαπραχθεί πριν από την έναρξιν ισχύος του νομοθετήματος Πάγκαλου. Η ένσταση απορρίφθηκε, με επιχείρημα, από τον Στρατοδική Κ. Περιστέρη, το ρωμαϊκό δόγμα, ότι «Υπέρτατος νόμος είναι η σωτηρία του λαού». Ο συνήγορος κος Χρ. Λαδάς του υπενθύμισε ότι από τη Ρώμη επήγαγε και το δόγμα «άς εφαρμοσθή ο Νόμος και άς καταστραφή ο κόσμος». Μεγάλος θόρυβος έγινε για την κανονικότητα

της εκδίκασης, λόγω του ότι το Νομοθ. Διάταγμα της 20^{ης} Ιουλίου 1925, βάσει του οποίου συγκλήθηκε το εν λόγω Στρατοδικείο, δεν κυρώθηκε από την Συνέλευση της Βουλής (όπως δεν κυρώθηκε όλο το νέο Σύνταγμα), διότι εν τω μεταξύ την διέλυσε ο Πάγκαλος. Υπενθυμίζουμε ότι ο Άρειος Πάγος είχε αποφανθεί θετικά για την νομιμότητα της προηγούμενης δίκης του αυτόχειρα Αγγελίδη.

Το κατηγορητήριο στηρίχθηκε κυρίως στον αμφιλεγόμενο μάρτυρα, τέως Ανθυπολοχαγό της Διαχειρίσεως, Απόστολο Φαρδέλλο. Αυτός ήταν από τους πρωταγωνιστές των καταχρήσεων και ενώ είχε κατηγορηθεί από την 5/7/1923 για καταχρήσεις, δεν έγινε απολύτως καμμία ενέργεια (υπήρξε Αναφορά του Ανθυπομοίραρχου Χερουβιμίδη, που υποβλήθηκε την 5/7/1923 στο Ειδικό Απόσπασμα Ασφαλείας, βλέπε εφημ ΕΜΠΡΟΣ 17/9/1924). Μία μαρτυρία του υπ' αρ. 1 μάρτυρα, ήταν και η μαρτυρία ότι αποπειράθηκαν να τον δωροδοκήσουν με 100000 δρχ., δύο απεσταλμένοι του Ταγματάρχη του Ελέγχου Παν. Νινιού, ο οποίος πρωτοστάτησε στην ανακάλυψη και την σύλληψη των καταχραστών. «Δώσε μου και μένα μπάμπια», ή «ο σώζων εαυτόν σωθήτω». Οπότε ή ο Φαρδέλλος ψεύδεται (από εκδίκαση) ή ο «λύκος ενεδύθη δοράν προβάτου». Να χαρώ εγώ μάρτυρα... Ο ίδιος μάρτυρας κατέθεσε ότι κακώς ο Νινιός δημοσίευσε τις καταχρήσεις στις εφημερίδες, διότι έδωσε την ευκαιρία να δραπετεύσουν ουσιώδεις καταχραστές. Ο Νινιός είπε ότι ο Φαρδέλλος τον συκοφαντεί από εκδίκαση για τη σύλληψη του και ότι δημοσίευσε στοιχεία για να μπορέσει να ξεσκεπάσει και υψηλά ιστάμενα πρόσωπα, τα οποία θα κοουκώλωναν τα στοιχεία μιας μυστικής έρευνας και προανάκρισης. Τώρα κατά πόσον ξεσκεπάσε όλα τα υψηλά πρόσωπα δεν γνωρίζω. Οι καταχρήσεις όπως φαίνεται ήταν καθεστώς στο στράτευμα και αποκρύβονταν. Όσο για το κοουκώλωμα και την δραπέτευση προσέξτε: Ο Αθαν. Παναγόπουλος πρώην Ανθυπολοχαγός Διαχειρίσεως συνελήφθη για παλαιότερες καταχρήσεις. Σχεδόν αμέσως αποφυλακίσθηκε με Βούλευμα του Συμβουλίου Πρωτοδικών με την εξωφρενική εγγύηση των 500 δρχ. Συνελήφθη πάλι στις 11/9/1924 αλλά και πάλι αποφυλακίστηκε (μάλλον με πλαστό Προεδρικό Διάταγμα Απονομής Χάριτος). Το αποτέλεσμα ήταν να δραπετεύσει το Νοέμβριο του 1924 στη Γαλλία, όπου εκδόθηκε αργότερα και μετήχθη πλέον για να δικασθεί στις 12/6/1925. Στην περίπτωση του Φαρδέλλου, το «ένοχος ένοχον ου ποιεΐ» ...πήγε περίπατο. Οι περισσότερες μαρτυρίες του ήταν του στυλ «κάποιος μου είπε ότι του είπαν», δηλαδή η τέλεια αμφισβήτηση! Περιέργη είναι και η δήλωση των αδελφών Φαρδέλλου δια του συνηγόρου τους, ότι δεν τους ενδιέφεραν οι διαμαρτυρίες των άλλων συνηγόρων, περί συνταγματικότητος του Δικαστηρίου (όπως φαίνεται, επιστρατεύθηκαν από το Δικαστήριο και από βασικοί κατηγορούμενοι μεταβλήθηκαν σε βασικούς κατηγορούς).

Κατά την απολογία του ο Ζαριφόπουλος απέκρουσε τις κατηγορίες.

Ανάφερε ότι γνώριζε τον Αϊδινλή από την Μικρασία όταν ήταν διερμηνέας των ελληνικών αρχών (ήταν δάσκαλος πριν), σε μια δίκη στο Μπαϊντήρ. Κατόπιν ασχολήθηκε με το εμπόριο και αγόρασε πολλές απαιτήσεις από μικρασιάτες. Από τότε ήταν φίλοι και προσπάθησε να τον βοηθήσει για κάποιες απαιτήσεις του από την Επιτροπή Διακανονισμού Απαιτήσεων Μικράς Ασίας, γνωρίζοντάς του τον Αθ. Αναγνωστόπουλο Ταμία. Η φίλια με τον Αϊδινλή τον οδήγησε σε απόπημα, λόγω της τυφλής εμπιστοσύνης, όταν αυτός εισέπραξε ένα πλαστό ένταλμα με το όνομα Νικολαΐδης, επώνυμο της συμβίας του, που είχε δώσει στο ξενοδοχείο «Τουρίστ», με το οποίο όνομα τον ζήτησε (ανάρμοστη πλαστοπροσωπία, δεκτή από Αστυνομικό Διευθυντή). Επίσης διαβεβαίωσε ότι γνώριζε τον Σαφάκα από τον πόλεμο, έδειξε καλή διαγωγή και συμπορευόταν σιτηρά στη Μικρασία. Ανέφερε ότι είχε ειδοποιήσει τον Πάγκαλο για τις καταχρήσεις και δεν έλαβε απάντηση στην επιστολή, οπότε οι Στρατοδίκες ο Πρόεδρος Δημ. Δάρας και ο Ναπολέων Ζέρβας τον έψεξαν διότι δεν κατέδωσε τους καταχραστές και παραιτήθηκε των περαιτέρω ενεργειών (μήπως από πείσμα;).

Ας δούμε τα περιεργα της δίκης που τον αφορούν.

1) Η διαδικασία ξεκίνησε από το 2^ο παραπεμπτικό στο οποίο εμπλέκεται ο Ζαριφόπουλος και είναι και η τελευταία πράξη της σπείρας! Εντελώς ανάποδα δηλαδή.

2) Ο επιστρατευμένος μάρτυρας Απ. Φαρδέλλος κατέθεσε ότι έλαβε ο Ζαριφόπουλος 100000 δρχ., χωρίς να έχει δει καν το ένταλμα, επειδή ήταν φίλος του επιστεύδοντος Αϊδινλή. Αφού διαμαρτυρήθηκε ο Ζαριφόπουλος, ότι δεν είναι δυνατόν να εξαγοράστηκε με 100000 η φίλια του με τον Αϊδινλή, μετά από διακοπή της δίκης ο Φαρδέλλος ανέφερε ότι έλαβε ο Ζαριφόπουλος το ποσό διότι έπεισε τον Ταμία Αθ. Αναγνωστόπουλο να εξαργυρώσει το ένταλμα. Ότι θέλωμε λέμε! Στο τέλος της δίκης ο συνηγόρος του Βασιλικόπουλος επισήμανε ότι είναι αδύνατον να δόθηκε στον Ζαριφόπουλο τόσο μεγάλο μερτικό χωρίς να έχει καν αναμειχθεί στις λεπτομέρειες της είσπραξης.

3) Στην επισήμανση του Προέδρου προς τον Φαρδέλλο, ότι στην προανάκριση δεν ανέφερε ότι είχε λάβει 30000 ο Αναγνωστόπουλος, αυτός απάντησε ότι το έκρυψε σκόπιμα δια να επιβαρύνει τον Αϊδινλή και τον Ζαριφόπουλο. Από αξιοπιστία... άλλο τίποτα! ο μάρτυς.

4) Ενώ αναφέρεται χρηματισθείς και ο Συνταγματάρχης Ιω. Μαντέλος, που δεν ήταν κατηγορούμενος, ο Μπουφίδης δικαιολόγησε την μη κλήτευση, λέγοντας ότι δεν περιλαμβανόταν στην προανάκριση και αν χρειαζόταν θα προσήρχετο. Μην τον είδατε τον Παναή... Ο Φαρδέλλος ανέφερε ότι το πλαστό ένταλμα Σταματοπούλου ανέλαβαν να το καλύψουν αξιωματικοί Του Υπουργείου Στρατιωτικών! Συναδελφική αλληλεγγύη και αμεροληψία. Γενικά

στην εξέταση των μαρτύρων διαπιστώθηκε ότι βασικά γρανάζια στις καταχρήσεις ήταν πολλοί αξιωματικοί, οι οποίοι όμως δεν ήταν ανάμεσα στους κατηγορούμενους της δίκης. Καϊμένη Ζαριφόπουλε τι σου 'μελλε να πάθει!

5) Σε κάποιο σημείο της εξέτασής του, ο Φαρδέλλος αναφέρει ότι είχε γράψει ψευδώς στο σημειωματάριό του, ως αμειφθέντα, διάφορα ονόματα, για να ξεγελάσει στη μοιρασιά τον Αϊδινλή. Όσο για το ίδιο έπραττε και ο Αϊδινλής. Μήπως και ο Ζαριφόπουλος εμπλεκόταν σε κάποιες περιπτώσεις ψευδώς; (αν και δεν βρέθηκε γραμμένο το όνομά του σε κανένα σημειωματάριο ή ημερολόγιο). Προχωρώντας η διαδικασία ο Πρόεδρος ανέφερε ότι πρέπει να τηρούσε και 2^ο σημειωματάριο ο Φαρδέλλος, το οποίο όμως δεν βρέθηκε και αυτός δεν παραδέχτηκε την ύπαρξή του. Πόσο αληθινά είναι τα ρηθέντα του Φαρδέλλου;

6) Ο Αθ. Αναγνωστόπουλος Αντισυνταγματάρχης του Ελέγχου, ο οποίος κατηγορήθηκε για συμμετοχή στη σπείρα, αλλά πρόλαβε να συμμετάσχει νωρίς στις συλλήψεις των υπολοίπων (κάνοντας και μηνύσεις), ανέφερε ότι ο Ζαριφόπουλος προσπάθησε να τον δωροδοκήσει (μετά τη σύλληψη του). Δεν μπόρεσε όμως να δικαιολογήσει το γεγονός ότι δεν έκανε μήνυση για δωροδοκία τότε και ότι επισκεπτόταν τον Ζαριφόπουλο μετά την απόπειρα. Η μάρτυς Λευκαδίτου αναφέρει ότι, όταν βρισκόταν στον «οίκο αρετής» (όπως είπε) του Αθ. Αναγνωστόπουλου, τότε αυτός θορυβήθηκε από την επίσκεψη του Ζαριφόπουλου. Όταν αποχώρησε ο Ζαριφόπουλος της εκμυστηρεύτηκε ότι ούτος αποπειράθηκε να τον δωροδοκήσει. Ας δούμε τώρα τι απάντησε ο Κυβ. Επίτροπος Κρέων Μπουφίδης: «Δεν μου λέτε κυρία μου πως σας φαίνεται ότι ένας εγκληματίας μπαίνει ασύστατος μέσα στον οίκον Αρετής- όπως χαρακτηρίσατε την οικίαν του Αναγνωστοπούλου- και επιχειρεί να δωροδοκήσει τον διδάσκαλον της Αρετής, όστις ούτε καν διεμαρτυρήθη κατά την απόπειραν της δωροδοκίας;». Μήπως ο Αναγνωστόπουλος, με την αναφορά της δωροδοκίας, θέλησε να βγει άσπιλος από τις καταχρήσεις; Ο Αναγνωστόπουλος είναι και ο πλέον ύποπτος για την εξαφάνιση 100 εγγράφων, αποφάσεων της Επιτροπής Διακανονισμού Απαιτήσεων της Μικράς Ασίας, για την οποία πράξη είχαν κατηγορήσει τον Αθ. Παναγόπουλο, Ανθυπολοχαγό της Διαχειρίσεως, μολοντί ήταν τότε προφυλακισμένος. Επισημάνθηκε στη δίκη ότι δεν ήταν ηρωισμός του Αναγνωστόπουλου η αποκάλυψη της πλαστότητας και της εξαφάνισης εγγράφων, αλλά ούτως επιτάσσει το καθήκον.

7) Κάποια στιγμή ο συνήγορος του Φαρδέλλου, Μπαμπάκος διαμαρτυρείται, διότι ο Κυβερνητικός Επίτροπος Μπουφίδης, δια παρελκυστικών ερωτήσεων, δεν αφήνει τον πελάτη του να αποκαλύψει τους συνενόχους του. Ο Μπουφίδης ανταπαντά ότι, όπως εξελίσσονται τα πράγματα, ο Φαρδέλλος θα ενοχοποιήσει όλη την Ελλάδα. Προσπαθώντας να αποσεισει τις βαρύτερες ευθύνες του κατηγορεί άσπιλα πρόσωπα. Ο Ζαριφόπουλος και ο Αϊδινλής διαψεύδουν τον Φαρδέλλο όταν ο τελευταίος προσπαθεί να εμπλέξει τον Συνταγματάρχη Νικ. Φιλιππαίο, λέγοντας ότι έτσι του είπαν ούτοι. Ο Φαρδέλλος λέει ψέματα ή ο Μπουφίδης προσπαθεί να καλύψει κάποιους; Όπως και νά 'χει ο Ζαριφόπουλος είναι μεταξύ Σκύλας και Χάρυβδης.

8) Όταν ο Συνταγματάρχης Νικόλαος Φιλιππαίος, Πρόεδρος της Επιτροπής Διακανονισμού Απαιτήσεων της Μικράς Ασίας, ανέφερε ότι ελάμβανε στο γραφείο του πολλά σημειώματα για διεκπεραίωση υποθέσεων, από το Πολιτικό Γραφείο και από την Επανάσταση, ο Στρατοδίκης Ναπ. Ζέρβας χαρακτήρισε τα λεγόμενα άσχετα με την υπόθεση διότι δεν αφορούσαν πλαστά έγγραφα. Μήπως όμως δεν αφορούσαν τα γνωστά πλαστά και αφορούσαν άλλα, τα οποία απεκρύβσαν.

9) Η απαίτηση Κεχαγιόγλου εκδικάστηκε την 29/3/1924. Η απάντηση από το Υπουργείο γιατί στάλθηκε μετά από 1 μήνα; Μήπως για να δοθεί χρόνος στους καταχραστές για την είσπραξη; Καλά λένε ότι «το ψάρι βρωμάει από το κεφάλι».

10) Ο Φαρδέλλος άλλαξε συνέχεια την κατάθεσή του, οπότε κάποια στιγμή ο συνήγορος Λαδάς...εξήγησε ότι ήταν η δέκατη έκδοση του Φαρδέλλου, θα ακολουθούσε και ενδέκατη. Κάποια στιγμή μάλιστα ο Φαρδέλλος ανέφερε ότι πήγε μαζί με τη Χριστίνα Ταμπαροπούλου στο σπίτι του Δρακάτου για να πάρουν σφραγίδα και άλλη γραφική ύλη για τα πλαστά έγγραφα. Όμως διαψεύστηκαν και οι δύο από το Δρακάτο, διότι περιέγραφαν λάθος το σπίτι του. Σημειωτέον ότι ο Δρακάτος είχε ήδη υπογράψει την ενοχή του, οπότε δεν είχε λόγο να μη παραδεχθεί και την επίσκεψη. Άλλο ένα δείγμα της αξιοπιστίας του μάρτυρα Φαρδέλλου. Άλλο ένα τρανταχτό παράδειγμα...αξιοπιστίας του Φαρδέλλου είναι η μαρτυρία του ότι σε μία απαίτηση ενέπλεξε και τον Παλαιολόγου λέγοντας ότι του το ανέφερε ο Αϊδινλής (ο οποίος τον διέψευσε), που είχε επαφή με τον πεθερό του. Ο Παλαιολόγου έστειλε επιστολή διαμαρτυρίας λέγοντας ότι δεν τους γνωρίζει καν και μάλιστα ότι δεν είχε ποτέ πεθερό, διότι η σύζυγός του ήταν ορφανή. Καταλάβατε τώρα που βασίστηκε το κατηγορητήριο!

11) Κατά τη διαδικασία πολλοί μάρτυρες απεκαλύφθησαν ψευδόμενοι. Σε προτροπή του Κυβ. Επιτρόπου να συλληφθούν, ο Πρόεδρος απάντησε ότι στο τέλος της δίκης θα συλληφθούν πολλοί. Κάτι τέτοιο όμως δεν νομίζω να έγινε, αυτό που ενδιέφερε ήταν μόνο οι αγχόνες.

12) Ο ανεκδιήγητος Φαρδέλλος εκνεύρισε τον Κυβ. Επίτροπο με τα ανεργάσιστα που έλεγε περί χρηματισμού, οπότε αυτός του είπε: «Εσύ μπορείς να πής πως αν μας πληρώσης και μεις δεν θα σε κρεμάσουμε. Δεν ντρέπεσαι αναιδέστατε». Σε άλλο σημείο της δίκης του είπε. —«Άφησε τα ψέματα Φαρδέλλο, αυτά που λες είναι

συρραφή των όσων εκμαίευσες εις την φυλακή από συγκρατούμενός σου».

13) Σε άλλο επεισόδιο της δίκης ο Πρόεδρος πιέζει τον Αϊδινλή να μαρτυρήσει πως βρέθηκαν οι απαιτήσεις του γραμμένες στις καταστάσεις της Κιουτάχειας. Ο Αϊδινλής απαντά ότι δεν γνωρίζει και ο Πρόεδρος του αντιπαραθέτει την μαρτυρία Φαρδέλλου. Ο Αϊδινλής εξανίσταται και του λέγει: «Τότε είναι περιπτή η απολογία μου, ρωτάτε τον Φαρδέλλο και κόψτε μας όλους πέρα για πέρα». Πάντως ο Αϊδινλής μέχρι τέλους της δίκης δεν ομολόγησε, όπως δεν ομολόγησε και ο Αναγνωστόπουλος. Σημειώνω ότι κατάσταση της Κιουταχειάς ήταν μία πραγματική κατάσταση, των απαιτήσεων ιδιωτών που επιτάχτηκαν τα αγαθά τους, για τις ανάγκες του στρατεύματος. Είχε καταστρωθεί στο Μέτωπο στην Κιουτάχεια, σε ενεργό χρόνο, όταν ήταν εκεί ο Ελληνικός Στρατός. Αυτή την κατάσταση πήραν οι καταχραστές (άγνωστο πώς) και την παραποίησαν βάζοντας και το όνομα του Αϊδινλή ως απαιτητή.

14) Ο Πρόεδρος Δάρας ρώτησε μάρτυρα, αν «είναι λογικό να ζητεί ένας Αστυνομικός Διευθυντής (ο Ζαριφόπουλος) 500000 δρχ δια τα μικροξέδοά του». —«Πρωτοφανές δια τα αστυνομικά χρονικά», έλαβε ως απάντηση. Ο συνήγορος Βασιλικόπουλος σχολίασε: «Μα ακριβώς γι' αυτό δεν ανεκαλύφθησαν οι καταχρήσεις από τα αστυνομικά όργανα, ούτε θα ανεκαλύπτοντο αν δεν είχε τόσα πιστήρια μαζί του ο Φαρδέλλος. Η ανακάλυψις οφείλεται εις τυχαίο γεγονός. Άλλως θα εκλέπτοντο όχι 13 εκατομμύρια αλλά 43 εκατομμύρια».

15) Ο Ανθυπομείραρχος (το 1924) Παπαοικονόμου κατέθεσε ότι όταν πήγε να συλλάβει τον Αϊδινλή στη Θεσσαλονίκη, πληροφορηθείς ότι ούτος είναι στις Σέρρες, τον διέψευσε ο Ζαριφόπουλος λέγοντας ότι δεν είναι στις Σέρρες, όπως έμαθε από την Αστυνομία των Σερρών. Ο Παπαοικονόμου υπενόησε ότι αυτό ήταν πρόφαση του Ζαριφόπουλου και τέθηκε το ερώτημα πως γνώριζε ότι καταζητείτο ο Αϊδινλής. Όπως εξακριβώθηκε ο Ζαριφόπουλος είχε πληροφορηθεί την καταζήτηση κατόπιν τηλεγραφήματος από την Αθήνα και όντως είχε τηλεγραφήσει στις Σέρρες για τον Αϊδινλή. Καθαρή συκοφάντηση του Ζαριφόπουλου δηλαδή. Έτσι καταρρίφθηκε η κατηγορία ότι ούτος εφυγάδευσε τον Αϊδινλή.

16) Ο Ζαριφόπουλος ερωτά πως είναι δυνατόν να του δόθηκαν 50000 δρχ για το ένταλμα Σαφάκα το 1^ο 10ήμερο Ιουλίου του 1924, ενώ η μοιρασιά έγινε τον Φεβρουάριο του 1924 (Ο Καρασούλας κατέθεσε ότι έλαβε 30000 στη Θεσσαλονίκη τον Φεβρουάριο του 1924 και ο Φαρδέλλος είδε τον Ζαριφόπουλο μαζί με τον Αϊδινλή αρχές Ιουλίου 1924). Στην κατηγορία ότι έλαβε 60000 δρχ για να τις δώσει στον Φιλιππαίο, απάντησε ότι ούτος δεν έχει σχέση με όλα αυτά, αδικώς τον παίρνουν στο λαϊκό τους οι κατηγορούμενοι και προσθέτει, αν ο Αϊδινλής γνώριζε τον Φιλιππαίο δεν θα χρειαζόταν συστατική επιστολή από το Πολιτ. Γραφείο του Σοφούλη, για παρέμβαση σε αυτόν.

17) Στην απεγνωσμένη προσπάθεια να βρουν οι κατηγοροί κάποια κατηγορία σημαντική για τον Ζαριφόπουλο, δεδομένου ότι βασιζόνταν στη μαρτυρία του κατηγορούμενου Φαρδέλλου, (ανυπόληπτου, όπως τον χαρακτήρισαν άλλοι), προσπάθησαν να ενοχοποιήσουν όλες τις σχέσεις του Ζαριφόπουλου. Ο Ζαριφόπουλος εξήγησε ότι γνώρισε την 16-χρονη Ευτυχία Νικολαΐδου, όταν κατέφυγε σε αυτόν, ως Διευθυντής της Αστυνομίας Θεσσαλονίκης που ήταν, τον Μάρτιο του 1924. Ήταν έγκυος εγκαταλελειμμένη από ένα φαντάρο. Την έβαλε στο νοσοκομείο και μετά από 2 μήνες γέννησε. Το παιδάκι το έδωσε στο Βρεφοκομείο. Τη φιλοξένησε για λίγο και την πήρε για την Αθήνα τον Ιούλιο όπου της γνώρισε τον Αϊδινλή. Έτσι την αποκatéστησε κατά κάποιο τρόπο. Την γλύτωσε, όπως είπε, από το κακόφημο και ... αρρωστημένο πεζοδρόμιο. Σας παραθέτω τώρα ένα διάλογο από λεπτομέρεια της παραμονής στην Αθήνα, για να καταλάβετε την μεροληψία εις βάρος του Ζαριφόπουλου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Επήγες εις τα Μέθανα δια λουτρά επ' αδεία την οποία έλαβες;

ΖΑΡΙΦΟΠΟΥΛΟΣ: Επήγα αλλά δεν ευρήκα θέσιν εις το ξενοδοχείον και επέστρεψα εις Αθήνας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Και επήγες εις το «Εμπορικόν» του μάρτυρος κ. Θιακού, που έμενε ο Φαρδέλλος και ο Αϊδινλής για να είσαι κοντά στους συνενόχους σου.

ΖΑΡΙΦΟΠΟΥΛΟΣ: Ένας έξυπνος άνθρωπος, αν ήταν ένοχος θα πήγαινε να καθήση μαζί με τους συνενόχους του για να εγείρη περισσότερας υπονοίας;

ΜΠΟΥΦΙΔΗΣ: Μα ήσο βέβαιος ότι δεν θα ανεκαλύπτοντο αι καταχρήσεις

ΖΑΡΙΦΟΠΟΥΛΟΣ: Μα τότε θα ήμουν πολύ κουτός, αν ενόμιζα ότι εγκληματική πράξις τοιαύτης εκβάσεως απεκλείετο ν' ανακαλυφθή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Τότε για τι εκάθησες στο «Εμπορικόν» και για τι κατέθεσε τόσα εναντίον σου ο Θιακός;

ΖΑΡΙΦΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε πρόεδρε, επήγα στο «Εμπορικόν», όπως θα επήγαινα εις ένα οποιονδήποτε άλλο ξενοδοχείον. Όσον δια την εναντίον μου κατάθεσιν του ιδιοκτήτου του ξενοδοχείου Θιακού, τι περιμένετε να καταθέση ένας άνθρωπος που διευθύνει τοιούτον οίκον;

ΜΠΟΥΦΙΔΗΣ: Α, ώστε δεν ήτο περιωπής ξενοδοχείον. Τότε γιατί σύ, ένας αστυνομικός διευθυντής, επήγες και κάθησες εκεί;

ΖΑΡΙΦΟΠΟΥΛΟΣ: Μα επί τέλους, κ. Επίτροπε, δεν είμαι και Άγιος Αντώνιος. Πέστε με ανήθικον επί τέλους. Άλλως τε το έγγραψαν και αι εφημερίδες.

18) Στις 11/11/1925 ο Κων/νος Δεμερτζής τέως Βουλευτής και κατοπινός Πρωθυπουργός (1935-36), δημοσίευσε μία ανακοίνωση,

με την οποία τασσόταν κατά της εκδίκασης, με μεταγενέστερο νόμο από τον χρόνο της τέλεσης της πράξης. Χαρακτήρισε έγκλημα την ποινή του θανάτου με βάση αυτόν το νόμο (αναλογιζόμενος ίσως ότι η μέχρι τώρα πορεία της δίκης οδηγεί προς την αγχόνη). Φυσικά η δήλωσή του έπεσε στο κενό, οι περισσότεροι από τους δικαστές και την κοινή γνώμη ήταν σαν αφιονισμένοι, διψούσαν για αίμα.

19) Ο κατηγορούμενος Αθ. Παναγόπουλος κατέθεσε ότι έπρεπε να κάθονταν στο εδώλιο οι Αξιωματικοί: Συνταγματάρχης Νικόλαος Φιλιππαίος, Αντισυνταγματάρχης Αθ. Χ. Αναγνωστόπουλος, Λοχαγός Νικόλαος Δεπάστας, Υπολοχαγός Δημήτριος Ζωγραφάκης και κυρίως ο Αργυράκης. Μάλιστα για τον Φιλιππαίο κατέθεσε ότι στα εξαφανισθέντα εντάλματα υπήρχε ένα του Χατζηγιαννάκη, το οποίο εξωφλήθηκε από τον Φιλιππαίο και ότι από τις καταχρήσεις απεκόμισε 1 εκατομμύριο δρχ. Δεν ξέρω τι να πώ, έχω χάσει το λογαριασμό...

20) Ο Ζαριφόπουλος ακούγοντας τον Κυβερνητικό Επίτροπο Κρέοντα Μπουφίδη στην αγόρευση-ετυμηγορία του, κούνησε μοιραία το κεφάλι του. Ερωτώμενος για την κίνηση απάντησε ότι: «...η κρίσις, των δυναμένων να έχουν τοιαύτην, εις την περίπτωσιν Αναγνωστοπούλου, είναι τοιαύτη, οία είναι και περί εμού». Δηλαδή θα έπρεπε να τύχει της ίδιας ποινής με την του Αναγνωστόπουλου. Δεδομένου ότι ο Κυβ. Επίτροπος δια τον Ζαριφόπουλο πρότεινε καταδίκη εις θάνατο, ενώ για τον Αναγνωστόπουλο απαλλαγή λόγω αμφιβολιών.

21) Μη έχοντας αποδείξεις ενοχής του Ζαριφόπουλου, ο συνήγορος πολιτικής αγωγής Αποστολάκης αναφέρει στην τελική αγόρευση του, την ύπαρξη επιστολής (ανωνύμου;) προς τον Πάγκαλο, στην οποία ο Ζαριφόπουλος κατηγορείται ως μικροκαταχραστής χαρτοπαίκτης και έχων υπόπτους σχέσεις. Ο Ζαριφόπουλος απάντησε ότι όλα αυτά είναι ανακριβή και αν ήταν ακριβή δεν θα παρέμενε Διευθυντής Αστυνομίας. Η πολιτική αγωγή επιστράτευσε και την τελευταία ώρα συκοφαντίες για να πετύχει την καταδίκη.

22) Την τελευταία ώρα ο Φαρδέλλος αλλάζει πάλι την κατάθεσή του και λέγει ότι το ένταλμα των 762500 της Θεσ/νίκης το εισέπραξε ο ίδιος και όχι ο Αϊδινλής. Καταρρίπτεται έτσι το «φίλος τον φίλο φίλευε...», ότι δηλαδή ο Αϊδινλής έδωσε μερτικό στον Ζαριφόπουλο λόγω φιλίας κ.λπ.

Στις 24 Νοεμβρίου 1925 βγήκε η απόφαση του Στρατοδικείου, με την οποία καταδικάζονταν στον δι' αγχόνης θάνατο ο μεγαλύτερος Αριστείδης Αϊδινλής (ψηφοί 5 κατά2), ο Αντισυνταγματάρχης του Στρατού Διονύσιος Δρακάτος (ψηφοί 4 κατά3) και ο Αντισυνταγματάρχης της Χωροφυλακής Γεώργιος Ζαριφόπουλος (ψηφοί 4 κατά 3), εις ισόβια δεσμά οι Απόστολος Φαρδέλλος (ψηφοί 6 κατά 1), Αθανάσιος Παναγόπουλος (ψηφοί 6 κατά 1) διότι έσχον αδελφούς πεσόντας εν πολέμω και διότι διεφώτισαν την Δικαιοσύνην και απεκάλυψαν την αλήθειαν, ο Γεώργιος Παναγόπουλος εις πρόσκαιρα δεσμά 12 ετών, οι Ιωαν. Μιχαλόπουλος, Αντ. Αλάκας, Ν. Ζαφειράκης, Δ. Ρουμπούλας εις πρόσκαιρα δεσμά 10ετών και 1 ημέρας, ο Αθ. Αναγνωστόπουλος εις ερκτήν 8 ετών, Κ. Καρασούλας εις ερκτήν 5 ετών και 1 ημέρας, Χρηστίνια Ταμπαροπούλου και Ηλίας Σηπλιώτης εις φυλάκισιν 2 ετών, ο Ιω. Γερόσταθος εις φυλάκισιν 1 έτους. Απηλάγησαν οι Β. Σχοινιάς, Νέστωρ Φαρδέλλος, Δ. Παπαδήμας, Ηλίας Παπάζογλου και Άγγ. Πετρόπουλος. Πολλοί νόμιζαν ότι δεν θα εκτελείτο η απόφαση, οι Στρατοδικείς επισκέφθηκαν τον Πάγκαλο και του ζήτησαν να μη εκτελεσθούν οι κατηγορούμενοι. Δυστυχώς ο Πάγκαλος ήταν μετάπειστους, δεν άκουσε ούτε τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας Παύλο Κουντουριώτη (στον οποίο εισηγήθηκε και ο αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος για μετατροπή της ποινής της αγχόνης εις ισόβια δεσμά). Μάλιστα επειδή οι Άγγλοι έστειλαν απεσταλμένο για να ανακαλέσει την απόφασή του, επίστευσε τις εκτελέσεις. Τελικά ο Αϊδινλής έλαβε χάρη και δεν θα εκτελείτο (ίσως επειδή συνελήφθη επί Γαλλικού εδάφους και η Γαλλία είχε καταργήσει τη θανατική ποινή).

Ο Ζαριφόπουλος από την πρώτη στιγμή της ανακοινώσεως της ποινής του έδειξε μεγάλη ψυχραιμία. Ο Φαρδέλλος αναρρωτήθηκε για την θανατική ποινή του Ζαριφόπουλου και για τα δικά του ισόβια! Πάντως και οι 3 μελλοθάνατοι δυσανασχέτησαν για την ποινή των πρωταγωνιστών Απ. Φαρδέλου και Αθ. Παναγόπουλου. Ας δούμε τι είπε ο Ζαριφόπουλος στο συντάκτη της εφημερίδας ΠΡΩΙΑ: «Δεν μπορεί να το χωρέσει το κεφάλι μου, με καταδικάζουν εις θάνατον για πράγματα, τα οποία αγνώω. Εγώ καταχραστής; Εγώ πλαστογράφος; Μπορούσαν να μου πούνε ότι έπαιξα χαρτιά, ότι αγαπούσα τις γυναίκες και ότι δήποτε άλλο, όχι όμως

Ο Γ. Ζαριφόπουλος και ο Διον. Δρακάτος μπροστά στο ικρίωμα

ότι έκλεψα. Έπειτα να συλλογίζεται κανείς ότι καταδικάζεται να πληρώσει τας αμαρτίας των άλλων. Δικαζόμεθα ημείς εις θάνατον ενώ εκείνοι τιμωρούνται με 8 και με 10 χρόνια φυλακή. Δεν θέλω βέβαια να υποστώ τον ατιμωτικών αυτόν θάνατον. Αν πρόκειται όμως να μείνω ισόβια δεσμά προτιμώ να αποθάνω». -Είθε λοιπόν θύμα των άλλων, παρατηρεί ο συντάκτης. «Είμαι θύμα της καλοκαγαθίας μου και τίποτε άλλο. Επειδή εις όλους τους φίλους μου ήμουν καλός γι' αυτό έφθασα σ' αυτό το σημείο». (εφημ. ΠΡΩΙΑ 26-11-1925). Άλλη εφημερίδα έγραψε ότι είπε: «... Τι αποδείξεις είχε το Στρατοδικείον που με κατέδικασε; Με κατηγορούσε για πλαστογραφία, που είναι η απόδειξις; Είχα κήμη πλαστογραφίας επειδή το ήθελε ο Φαρδέλλος;». (εφημ. ΣΦΑΙΡΑ 26-11-1925). Ο Ζαριφόπουλος δεν έχασε καθόλου το χιούμορ του. Στον γραμματέα του Στρατοδικείου κο Καντά που τον επισκέφθηκε και ο οποίος προσπάθησε να τον καθησυχάσει, μιλώντας του για ενδεχόμενη χάρη, είπε: «Θα ξυριστώ δια να είμαι αύριον φρέσκος και να μη με μεπερδέυει το σκονί της αγχόνης» (εφημ. ΑΘΗΝΑΙ 26-11-1925). Αργότερα, τελειώνοντας το ζύριμά του, πλήρωσε τον κουρέα λέγοντάς του να προσέχει, μην του πάρει τα χρήματα αυτά ο Αποστολάκης, ως προϊόν κατάχρησης του Δημοσίου. Μιλώντας με τους δημοσιογράφους άνοιξε την καρδιά του λέγοντας:

«...Δεν φαντάζομαι πως ημπορεί να υπάρξη άνθρωπος που να θέλη να ιδή άλλους συνανθρώπους του να σύρνωται εις το ικρίωμα. Γι αυτό καταλαβαίνω τα βαθύτερα συναισθήματα, που σας κρατούν εδώ να μας συντροφέψετε και να μας παρηγορήσετε. Η παρηγοριά όμως δεν χρειάζεται σε μάς. Ξέρουμε τι μας περιμένει. Εγώ μάλιστα δεν δίνω πεντάρα για την ζωή μου. Να, ποιους λυπάμαι, να ποιοι είνε αμαρτία να πεθάνουν. Ο Δρακάτος και ο Αϊδινλής, που έχουν οικογένειες και τις αφήνουν πίσω έρημες. Θα ήμουν πολύ ευχαριστημένος, αν τη στιγμή που θα πεθάνω έλθει χάρις γι αυτούς τους δυο. Ο Δρακάτος έχει τη γυναίκα του άρρωστη, το μεγάλο του κορίτσι φυματικό και στο δρόμο. Εκείνο όμως που ήθελα να συστήσω σε σας, είνε τούτο: Καμιά φορά η μαυρομύτα, τρέχει στο γράψιμο και γράφει κάτι περισσότερο από ό,τι πρέπει να γράψη. Συντρέχουν πολλοί λόγοι γι' αυτό. Η ψυχολογική στιγμή, η βία, η απροσεξία. Γι' αυτό, προσέχετε. Προσέχετε πολύ. Δεν κρατώ κακία κανενός. Προσέχετε όμως, γιατί όπως ξέρετε, ότι γραφή και όπως και αν γραφή πιάνει. Και εξακολούθησε: Ημείς δεν φταίμε. Εκείνοι που έπρεπε να τιμωρηθούν, δεν τιμωρήθησαν, αλλά τιμωρήθημεν ημείς, που σαν άνθρωποι παρεσύρθημεν. Αυτοί που μας παρέσυραν, άλλοι ζούν και άλλοι φρρίστ, εβγήκαν κι' έξω από την φυλακή!...Δεν παραπονούμαι, κατά της εκδοθείσης αποφάσεως. Υπήρξα πάντοτε νομιμόφρων και σέβομαι την απόφασιν του δικαστηρίου. Εκείνο δια το οποίον παραπονούμαι, είνε ότι η δικαιοσύνη, πριν ετυμηγορήσει, πρέπει να εξετάζη καλύτερα και ν' αποφασίζη ψυχραιμότερα. Ας είνε όμως. Δίνω τον λόγο μου, πως εκεί που θα πάω, δεν θα δημιουργήσω στον κόσμο των πνευμάτων για κανέναν δυσμενή ατμόσφαιραν. Όταν κάποτε συναντηθούμε εκεί πέρα, θα δήτε ότι εκράτησα το λόγο μου...» (εφημ. ΕΛΛΗΝΙΚΗ 26-11-1925).

Ας δούμε έναν άλλο μονόλογό του για εκείνους που κλέψανε: «...Τους ξέρετε και τους ξέρω πολύ καλά όπως τους ξέρει και όλος ο κόσμος που παρηκολούθησε την δίκη... Α! όμως δεν πρέπει να ξεχνώ τον Αναγνωστόπουλο. Ήμουν ανακατεμένος λέγει, εις τας καταχρήσεις και ενώ αυτός καθότανε στου Τσακαγιάννη [τέρμα Ζωδόχου Πηγής] και ήθελε να πάη στην Κηφισιά, επέρασε από την Αιόλου κάτω από το ξενοδοχείο που έμενα. Σα να μη μπορούσε να πάη από του Θων [γυναίκα λεωφ. Αλεξάνδρας και Κηφισιάς], ή να πάρη το λεωφορείο από την πλατεία του Κάνιγγος. Έπρεπε, βλέπεις, να περάση από το ξενοδοχείο μου, να είμαι εγώ στο μπαλκόνι με τις μπιζάμες μου, να τον φωνάξω και να τον δωροδοκήσω. Και όμως εγλύτωσε με οκτώ χρόνια. Εξέχασα ότι ήμουν καταχραστής τρομερός. Εγώ πλαστογράφος... Μα είναι να γελά κανείς. Και γιατί; Για να φάμε μερικές δεκάδες χιλιάδες του Δημοσίου με τον Αϊδινλή. Μα εγώ ήμουν παντοδύναμος. Αν ήθελα να κλέψουμε ήταν ανάγκη να κάνωμε πλαστογραφίες και να μπούμε μέσα; Εγώ ήμουν βαλής [τουρκικά νομάρχης]. Μα εγώ ήμουν παντοδύναμος. Αν θέλαμε λεπτά, δεν είχα παρά ν' ανοίξω με τον Αϊδινλή ένα χαρτοπαίγιο και να βγάλουμε εκατομμύρια... Εγώ πλαστογράφος; Όχι. Αν με πης γυναικά, ναι. Να με πης γλεντζέ μάλιστα. Χαρτοπαίκτης; Βέβαια στα νειάτα μου. Ο Ζαριφόπουλος ένα ελάττωμα έχει, είχε δηλαδή, πρέπει να λέω αφού είμαι μελλοθάνατος. Ότι θυσιαζότανε πάντα για τους φίλους του» (εφημ. ΕΜΠΡΟΣ 27-11-1925).

Την προηγούμενη ημέρα ενώ ανήμεναν την απόφαση του Στρατοδικείου, λόγω προηγηθείσας πλημύρας είχαν διακοπή ρεύματος. Έτσι άναψαν σπαρματσέα για φωτισμό στη φυλακή. Ο Ζαριφόπουλος στη θέα των σπαρματσέων άρχισε να ψέλνει εκκλησιαστικούς ύμνους συμπαρασύροντας και τους υπόλοιπους φυλακισμένους. Λίγο ακόμα αν παρέμενε στη φυλακή θα είχε ...ξεσηκώσει το σύμπαν. Ξέρετε τι παράγγειλε ως τελευταία του επιθυμία; κρασί και κοκορέτσι. «Με κοκορέτσι γεννήθηκα και με κοκορέτσι θέλω να πεθάνω», είπε στον Διευθυντή των φυλακών κο Νίκου. Η επιθυμία του έγινε αμέσως δεκτή (αντί κοκορέτσι του πήγαν σπληνάντερο). Τον Δρακάτο προσπαθούσε να τον παρηγορήσει και του είπε: «Γιες Νιόνιο μου γιατί, καθώς λένε, στον άλλο κόσμο, που θα πάμε, θα βρούμε μακαριότητα, αλλά όχι ρετσάνα». Το μεγαλείο της ψυχής του Ζαριφόπουλου· δεν λιποψύχησε καθόλου. Μέχρι τέλους ήταν κοινωνικότατος. Επειδή στο τέλος είχε απομονωθεί από άλλους κρατούμενους του νοσοκομείου των φυλακών, σκάρωσε λοιπόν ένα μακάβριο αστέιο. Συνέταξε ένα ραδιοτηλεγράφημα και

το έδωσε στον φύλακα για να το ανακοινώσει στους άλλους κρατούμενους. Το τηλεγράφημα έχει ως εξής:

«Εξ Αρεως ώρα 9 1/4, 25 Νοεμβρίου 1925
Νοσοκομείον Π. Στρατώνος, Αθήνας (Γής)

Ταξιδίδιον ευχάριστον. Στοπ. Βρόχος γλυκύτατος εξαποστέλλει ημάς μακράν υμών. Παρακαλώ τηρήσατε ψυχραιμίαν και υπομονήν, αναμνησκόμενοι ότι θάττον ή βράδιον θέλομεν συναντηθή εκεί όπου ήδη ήμεις βαίνομεν και ένθα ουδέ πόνοσ ουδέ στεναγμόσ υπάρχει. Εάν ποτέ είτε θεληματικώς ως κακοί άνθρωποι, είτε αθελήτωσ ελυπήσαμεν υμάσ, παρακαλούμεν κρατήσατε απόψεις σας ίνα επιλύσωμεν αυτάσ κατά την συνάντησίμ μασ.»
Ζαριφόπουλος, Δρακάτοσ, Αϊδινλήσ

Στον Υπαρχιφύλακα Παυλάτο, που βρισκόταν στο δωμάτιό τους, είπε: «Κύτταξε να με σηκώσης πρωί αύριο, μη μ' αφήσης και με πάρη ο ύπνοσ».

Στη φυλακή τον επισκεπτόταν ο συγγενής του Στέφανοσ Βοβολίνησ και ο φίλοσ του Ανδρικόπουλοσ. Μάλιστα ο τελευταίοσ του έλεγε συνέχεια ότι θα του δοθεί χάρισ. — Αν δεν σου δοθεί χάρισ αύριο να με φτύσεισ, του λέει. Οπότε ο Ζαριφόπουλοσ του απαντά: «Αν αγαπάσ να σε φτύσω τώρα γιατί αύριο δεν θα αδειάζω».

Ο Ζαριφόπουλοσ από την πρώτη στιγμή μέχρι την τελευταία του δεν ήλπιζε σε ματαίωσ. Μάλιστα κάποια στιγμή είπε στους δύο συγκατηγορουμένοσ του: «Σασ κρεμούν και εασ έπειδή κρεμούν εμένα. Μαζί με μένα σασ πήρε και σασ το σκεδίω». (εφημ. Εθνόσ 26-11-1925). Όταν λίγο αργότερα ο Αϊδινλήσ του ανακοίνωσε ότι του δόθηκε χάρισ, ο Ζαριφόπουλοσ χάρηκε, λυπήθηκε όμως για τον Δρακάτο. Τότε διαμείφθηκε ο εξής διάλογοσ:

ΑΪΔΙΝΛΗΣ: Σε πήρα όμως στο λαιμό μου καημένη Ζαριφόπουλε, γιατί από μένα γνώρισες τον Φαρδέλλο και έμπλεξες.

ΖΑΡΙΦΟΠΟΥΛΟΣ: Όχι! Διαμαρτύρομαι. Με πήρε στο λαιμό του ο Αναγνωστόπουλοσ που κατεδικάσθη μόνον 8 χρόνια και όλουσ μασ ο Φαρδέλλοσ και ο Παναγόπουλοσ. Θα αποκαλυφθούν όμως κάποτε αυτά, αλλά θα είναι αργά. Εμείσ, θα έχουμε πεθάνει άδικο.

ΑΪΔΙΝΛΗΣ: Ο Αναγνωστόπουλοσ μου έστειλε επιστολή, δια της οποίασ μου λέγει να πω ότι είναι αθώοσ.

ΖΑΡΙΦΟΠΟΥΛΟΣ: Είχε αυτό το θράσοσ; Ομιλεί περί τιμήσ ο Αναγνωστόπουλοσ;

(εφημ. ΕΛΛΗΝΙΚΗ 27-11-1925).

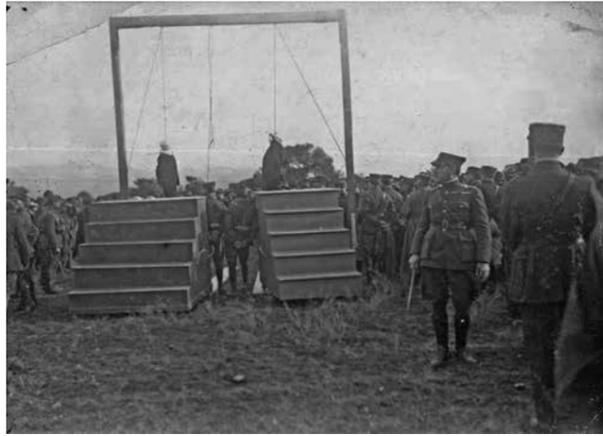
Λίγο πριν την αναχώρησ άφησε στον Διευθυντή της Φυλακήσ κο Νίκου την Επιστολή-Διαθήκη που εικονίζεται, όπου αναφέρει: «Κε Νίκου, σασ παρακαλώ θερμώς όπως παραδώσητε τασ αποσκευάσ μου και όλα μου τα πράγματα εισ τον κον Στέφανον Βοβολίνην, ίνα τα παραδώση εισ τουσ οικείοσ μου. Σασ αφήνω με πολλήν αγάπην Γ. Ζαριφόπουλοσ Αθήνησι 26 Νοεμβρίου 1925». Τότε πάλι ο Αρχιφύλακασ Μαρτζώκησ προσπάθησε να τουσ ενθαρρύνει, οπότε πήρε την απάντησ του Ζαριφόπουλου: «Τέτοια χάρια δεν τα τρώω εγώ. Αφήσητε τισ ελπίδεσ. Έχουμε σιγουράντζα. Θα κάνω ωραίο κρεμαστάρι», γυρίζοντασ προς τον Δρακάτο πρόσθεσε, «Δεν θα είσαι άσχημοσ και σύ...» Μετά γύρισε προς τον Υπαρχιφύλακα Τσιριγώτη και του είπε: «Τι κλαισ εσύ, αφού δεν κλαίω εγώ». Το πρωί της 26^{ης} Νοεμβρίου 1925, ο Ζαριφόπουλοσ μαζί με τον Δρακάτο μεταφέρθηκαν από τη φυλακή του Παλαιού Στρατώνα (στο Μοναστηράκι) για τον απαγχονισμό του Γουδή. Εκεί συγκεντρώθηκε πολύσ κόσμοσ (800 αυτοκίνητα και πάνω από 10000 άνθρωποι). Στισ 9 και 20 λεπτά όλα είχαν τελειώσει. Την σκρό του φρόντισε να ενταφιασθεί στο Νεκροταφείο Πατησίων (Β' Νεκροταφείο) ο πρώην αστυνομικόσ Στέφανοσ Βοβολίνησ. Ο Ζαριφόπουλοσ, όπως ανέφερε στη φυλακή, κατέλιπε εν ζωή τη μητέρα του (Τασούλα) και την αδελφή του, μάλλον την Ελένη, σύζυγο Στέφανου Βοβολίνη.

Ο Στέφανοσ Γ. Βοβολίνησ, πρώην Μοίραρχοσ γεννήθηκε στην Κέρκυρα το 1879 μετείχε στους πολέμοσ 12-13, 17-21. Ήταν γλωσσομαθήσ και τον βρίσκουμε νωρίσ το 1913, ως Ανθυπασιπιστή παρά το πλευρό του Αρχηγού της Χωροφυλακήσ, ιταλού Γκαρλιότα, να πρωταγωνιστεί στη σύλληψη του ληστή Φλώρου και των συντρόφων του. Το 1915, ενώ ήταν Ανθυπομοίραρχοσ εξέδωσε το βιβλίο «Πρόχειρον Εγκόλιον Δικαστικήσ Αστυνομίασ». Το 1917, ενώ υπηρετούσε στη Θεσσαλονίκη Διοικητήσ Τμήματοσ Καταδιώξεωσ, συνέλαβε μεταξύ άλλων και τη συμμορία Μουλά. Στο τέλος του έτουσ προήχθη σε Μοίραρχο, Υποδιοικητήσ Αστυνομίασ Θεσ/νίκησ. Κατόπιν αναλαμβάνει Διευθυντήσ Καταδιώξεωσ στην Αθήνα. Η δράση του τον έκανε «διαβόητο». Το Σεπτέμβριο του 1922 πρωταγωνισήθηκε στη σύλληψη του έκπτωτου πρωθυπουργού Δ. Γούναρη, ο οποίοσ μετά από την περιβόητη «δίκη των εξ» θανατώθηκε. Κάποιοι τότε τον έψεξαν, διότι δεν διασφάλισε πολλά διπλωματικά απόρρητα έγγραφα, που είχε κατασχέσει από τον Γούναρη και άρχισαν να πωλούνται σε Πρεσβείεσ κ.λπ. Δυστυχώς η αμοιβή του για όλα όσα προσέφερε στο Σώμα ήταν λίγο αργότερα, η παραπομπή του στο Στρατοδικείο με άλλεσ γελοίοσ κατηγορίεσ, η καταδίκη του σε εικρή 5 και 1/2 έτη και η καθαίρεσή του. Έτσι έληξε άδοξα η καριέρα του «Πουαρώ» της εποχήσ. Στο Αρχείο της οικογένειασ Βοβολίνη που διασώζεται στην Τράπεζα της Ελλάδοσ αναφέρεται, «Ο μέγιστοσ των Αστυνομικών ή ο μάγοσ Αστυνομικόσ Στέφανοσ Βοβολίνησ».

ΠΑΡΕΠΟΜΕΝΑ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

Προσέξτε τώρα να δούμε την τύχη των πρωταγωνιστών.

Στι 1 Σεπτεμβρίου 1926 κατατίστηκε από τη Στρατιωτική Δικαιοσύνη Ν.Διάταγμα, με το οποίο η ποινή Θανάτου του Αρ. Αϊδιν-

Ο απαγχονισμός

λή μετριάστηκε σε 20 έτη Πρόσκαιρα Δεσμά. Ομοίωσ και τα Ισόβια Δεσμά των Απ. Φαρδέλλου και Αθ. Παναγόπουλου.

Λίγο αργότερα (28/09/1926) από το δικηγόρο Χρήστο Σγουρίτσα υποβλήθηκε μήνυση για ψευδορκία κατά του Θεοδ. Πάγκαλου, διότι ούτοσ κατέθεσε ενόρκωσ στον Ανακριτή, ότι όταν ήταν Αρχιστράτηγοσ (Στρατιάσ Έβρου) του κατήγγειλαν ότι ο Ζαριφόπουλοσ εχρηματίζετο από Οίκουσ Ανοχήσ. Μία κατηγορία που βάρυνε στο Δικαστήριο και έστειλε τον Ζαριφόπουλο στην αγχόνη. Επίσημ κατέθεσε ότι την εποχή εκείνη ο Ζαριφόπουλοσ ως Διευθυντήσ Αστυνομίασ Θεσσαλονίκησ έκανε καταχρήσεισ και εκβιασμούσ, ενώ είναι γνωστό ότι ο Ζαριφόπουλοσ έγινε Διευθυντήσ τρεισ μήνεσ μετά την παραίτησ του Πάγκαλου από την Αρχιστρατηγία. Επίσημ ο Σγουρίτσασ κατέθεσε επιστολέσ του Πάγκαλου προς τον Ζαριφόπουλο, όταν δεν ήταν Αρχιστράτηγοσ, στισ οποίεσ αποκαλούσε τον Ζαριφόπουλο φίλο και του ζητούσε διάφορα ρουσφέτια.

Στι 21 Οκτωβρίου 1926 ο Αθ. Παναγόπουλοσ δια του συγγόρου του ζήτησε την αναίρεση της απόφασησ του Στρατοδικείου λόγω του ότι το Διάταγμα βάσει του οποίου δικάστηκε κρίθηκε αντισυνταγματικό. Δυστυχώς ο Άρειοσ Πάγοσ απέρριψε την αίτησ (11/12/1926) βασιζόμενοσ στο ότι απαγορεύονται τα ένδικα μέσα κατά απόφασησ Στρατοδικείου...

Μετά από δύο περίπου χρόνια ο Πάγκαλοσ ήταν κατηγορούμενοσ για τισ ...καλέσ του πράξεισ. Ας δούμε μερικέσ καταθέσεισ.

1). Γράφει λοιπόν η εφημερίδα ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ (23-10-1927)

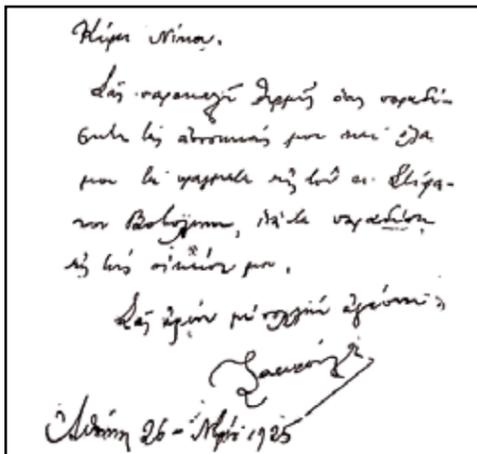
«Ο Ζαριφόπουλοσ απηγγονίσθη διά προσωπικόσ λόγουσ»

Καταθέτοντασ ο μάρτυσ Αϊδινλήσ στον ανακριτή Καλκάνη λέγει: «...ότι πιστεύει ότι ο Πάγκαλοσ απηγγόνησε τον Ζαριφόπουλο διότι είχε λόγουσ να το πράξη. Τούτο πιστεύει ο μάρτυσ, διότι έχει ιδίαν αντίληψη και διότι του το είπεν ο Ζαριφόπουλοσ, όταν η υπόθεσισ ήτο ακόμη εισ τα πολιτικά δικαστήρια. Ο Εισαγγελεύσ και Ανακριτήσ Εφετών απεφάνθησαν τότε υπέρ της απολύσεισ Ζαριφοπούλου. Ο Πάγκαλοσ διέταξε να αναλάβη επειγόντωσ την συνέγεια των ανακρίσειων η στρατιωτική δικαιοσύνη. Λόγοσ της οργήσ του Παγκάλου κατά του Ζαριφοπούλου ο μάρτυσ αναφέρει, ότι, όταν ο Ζαριφόπουλοσ ήτο Διευθυντήσ της αστυνομίασ Θεσσαλονίκησ έγραψε προς τον Πάγκαλο ότι γίνονται καταχρήσεισ. Δεν έλαβεν όμως καμμίαν απάντησιν. Δια τον λόγον αυτόν όταν απηλλάγη των καθηκόντων του ο Ζαριφόπουλοσ προσέβη εισ ανακοινώσεισ δια του τύπου πράγμα όπερ εξώργησε τον Πάγκαλο. Εκτόσ αυτών, κατά τον Αϊδινλήν, ο Πάγκαλοσ είχε κατά του Ζαριφοπούλου και άλλουσ λόγουσ εντελέωσ προσωπικόσ. Γενικώτεροσ ως προς την έκδοσιν της αποφάσειωσ κατέθεσεν ότι αυτή ήτο εκ των προτέρων ειλημμένη...»

Αναφέρει παρακάτω, ότι είδε και σημείωμα που επιδόθηκε από τον Ναπολέοντα Ζέρβα στους άλλουσ Στρατοδικέεσ και υπεδείκνυε ποιοι πρέπει να εκτελεσθούν (ανάμεσα ήταν και οι 3 που έγιναν 2 τελικά).

Επίσημ ο Ταγματάρχησ Κ. Γκίνοσ (πρωταγωνιστήσ των συλλήψεων) έμπιστοσ φίλοσ του Πάγκαλου, ο Στρατοδικήσ Ναπολέων Ζέρβασ και ο Ανθυπομοίραρχοσ Παπαοικονόμο, προσπαθούσαν να καθησυχάσουν και να πείσουν τον Ζαριφόπουλο, ότι δεν διατρέχει κανένα κίνδυνο και ότι ακόμη κατά την στιγμήν που θα έχει φθάσει εισ το ικρίωμα, θα του δοθεί χάρι. Τα ίδια έλεγαν και κατά την τελευταία στιγμή ο Κρέων Μπουφίδησ και ο Κυπαρισσιώτησ Δικαστικοί Σύμβουλοι κατ' εντολήν του Πάγκαλου.

2). Ο Ανδρέασ Βήχοσ (λαϊκόσ Δικαστήσ) κατέθεσε ότι ήταν κατά της αναδρομικήσ εφαρμογήσ της ποινήσ της αγχόνησ και διαπίστωσε ότι ήταν προαποφασισμένη η απόφαση.

Η διαθήκη του Ζαριφόπουλου

3). Ο κ. Κων/νοσ Κομνηνόσ (λαϊκόσ Δικαστήσ) κατέθεσε ότι ο Πάγκαλοσ του ζήτησε επανειλημμένα να καταδικάσει εισ θάνατον τουσ καταχραστέεσ. Επίσημ ο Κυβερνητικόσ Εκπρόσωποσ Κρέων Μπουφίδησ στην αγόρευση του είπε ότι ουδεμία κυβέρνησ δεν θα καταγορούσε τουσ δικαστέεσ διά έκδοση καταδικαστικήσ απόφασησ.

4). Ο κ. Διδάχοσ (Υπουργόσ Δικαιοσύνησ επί κυβερνήσειωσ Κονδύλη) στην κατάθεσή του χαρακτήρισε την πράξη αυτή εκ προμελέτησ φόνοσ και πάντα τα λαβόντα χώραν απλή σκηνοθεσία και δημοκοπία.

5). Ο κ. Χρήστοσ Σγουρίτσασ συγγόροσ του Ζαριφόπουλου κατέθεσε ότι ο Πάγκαλοσ διέκειτο ευμενώσ προς τον πελάτη του όταν ήταν Διευθυντήσ Αστυνομίασ Θεσσαλονίκησ και όταν εκείνοσ (ο Πάγκαλοσ) του πρότεινε να λάβει μέρος σε κίνημα που προετοίμαζε, ο πελάτησ του αρνήθηκε. Επίσημ κατέθεσε ότι ο Ζαριφόπουλοσ είχε στείλει επιστολή προς τον Πάγκαλο, όταν εκείνοσ ήταν Υπουργόσ Εννόμου Τάξειωσ, με την οποία τον αποκαλούσε άτιμο και συκοφάντην.

Τον Απρίλιο του 1928 οι ανακριτικέσ αρχέσ απασχολήθηκαν με μίαν περίεργη υπόθεση. Όπωσ κατήγγειλε ο αθωωθείσ από το Στρατοδικείο κ. Βασίλειοσ Σχοινάσ, ο Συνταγματάρχησ της Επιμελητειασ Ιωάννησ Κ. Μαντέλοσ (γεννηθείσ στη Μεγάλη Λομποτινά), λίγο πριν τη δίκη, δωροδόκησε τουσ Αρ. Αϊδινλή, Απ. Φαρδέλλο, Αθ. Παναγόπουλο κ.λπ. για να αναίρεσουν τισ πρώτεσ επιβαρυντικέσ γι' αυτόν καταθέσεισ τουσ, όπερ και έπραξαν. Δεδομένοσ ότι και ο Στρατοδικήσ Λοχαγόσ Παπακυριαζήσ είχε μνησεί τότε τον Μαντέλο για συμμετοχή στη σπείρα, χωρίς όμως αποτέλεσμα. Μήπωσ έπρεπε κάποιοσ άλλοσ να εμπλακεί στο σενάριο των κατηγορουμένων για να γίνεται σωστά η μοιρασιά; Μήπωσ έτσι έμπλεξαν τον Ζαριφόπουλο; Όπωσ καταλαβαίνουμε μάλλον ήταν και άλλοι υψηλόβαθμοι μπλεγμένοι στην υπόθεση, οι οποίοι διέφυγαν με διαφόρουσ τρόποσ.

Στι 16 Μαΐου 1928 άρχισε ενώπιον 5-μελούσ Ειδικού Εφετείου, η αναθεώρησ της Δίκησ Φαρδέλλου κ.λπ. Η απόφασή του δημοσιεύτηκε στι 1 Ιουνίου 1928 και ήταν η εξής:

Ο εν αποστρατεία Συνταγματάρχησ του Ελέγχου Αθανάσιοσ Αναγνωστόπουλοσ κηρύχθηκε αθώοσ λόγω αμφιβολιών και καταδικάσθηκαν, οι Απ. Φαρδέλλοσ, Αρ. Αϊδινλήσ εισ 10 ετών πρόσκαιρα δεσμά Αθ. Παναγόπουλοσ εισ 10 ετών και 3 μηνών πρόσκαιρα δεσμά, Γ. Παναγόπουλοσ εισ 4 ετών φυλάκισιν, Αντ. Αλάκιασ εισ 5 ετών και 6 μηνών εικρήν, Ν. Ζαφειράκησ εισ 3 ετών φυλάκισιν, Χριστίνα Ταμπαροπούλου εισ 2 ετών φυλάκισιν, Ιω. Μιχαλόπουλοσ εισ 5 ετών και 6 μηνών φυλάκισιν, Δ. Ρουμπούλασ εισ 3 ετών φυλάκισιν και Κωνσταντινίδησ εισ 2 ετών και 7 μηνών φυλάκισιν. Υποθέτω ότι ο Ζαριφόπουλοσ, αν ζούσε, θα είχε παρόμοια τύχη με την του Αναγνωστόπουλου.

Στι 14 Ιουνίου 1928, συζητώντασ στη Βουλή για την αναδρομικήτητα της ποινήσ της αγχόνησ που εφάρμοσε το 1925 ο Πάγκαλοσ, αναφέρθηκε: Όταν στη δίκη Αγγελίδη, ο Πρόεδροσ του Στρατοδικείου Νικ. Κουτσουρελάκησ, αμφισβήτησε τον αντισυνταγματικό νόμο του Πάγκαλου, αυτόσ απείλησε ότι θα τον στείλει στα Ιωάννινα. Έτσι στην επόμενη δίκη Φαρδέλλου, Δρακάτου... έβαλε Πρόεδρο τον Δημ. Δάρα.

Συμπερασματικά δεν γνωρίζουμε ούτε μπορούμε να βγάλουμε ασφαλέσ πόρισμα για την ενοχή ή το βαθμό ενοχήσ του Ζαριφόπουλου χωρίς κάποια νέα στοιχεία. Ίσωσ πολλά στοιχεία τα πήρε μαζί του ο εκτελεσθείσ, ο οποίοσ επανειλημμένα υποσχόταν ότι θα προβεί σε αποκαλύψει, που δεν έκανε. Μάλλον ο πυρήνασ των καταχρήσειων ήταν τόσο σκληρόσ που έτσι και τον έσπαζε θα ξεσκέπαζε πολούσ, ίσωσ και φίλουσ του, πράγμα που δεν ήθελε. Ο Ζαριφόπουλοσ το είπε, ότι θυσιαζόταν πάντα για τουσ φίλουσ του. Μήπωσ όμως για να μην αποκαλύψει στοιχεία αργότερα, επιτάχυνε τη θανατική του καταδίκη (του ...βούλωσαν το στόμα, κατά το κοινώς λεγόμενον). Πάντωσ για θανατική καταδίκη δεν νομιζώ να ήταν.

Ένα άλλο σημείο που δεν ανέφερα είναι ότι πλήρωσε για την πολιτική του τοποθέτησ. Όπωσ έγραψε η αντιβενιζελική εφημερίδα ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ, ότι οι Δρακάτοσ και Ζαριφόπουλοσ, ανεδείχθησαν ηγέτεσ των καταχρήσειων, καλυπτόμενοι από τον μανδύα των βενιζελικών, ληστών του δημοσίου πλούτου. Κάποιοι ιστορικοί όμως αναφέρουν ότι οι εκτελέσεισ ήταν η πρακτική των βενιζελικών για να διατηρήσουν την εξουσία του κράτουσ. Τι να πει κανείσ, τρικυμία εν κρανίω, ή ότι ο επάρατοσ Διχασμόσ ήταν αμφίδρομο εναλασσομένοσ (βενιζελισμόσ-αντιβενιζελισμόσ). Άλλη εφημερίδα εφημ. (ΣΚΡΙΠ 15/9/1924) βιάστηκε να ...συλλάβει τον Ζαριφόπουλο από τισ 14/9/1924 πράγμα που διαψεύδει η Αστυνομική Διεύθυνση Θεσσαλονίκησ στι 16/9/1924 (εφημ ΕΜΠΡΟΣ 17/9/1924). Γεγονόσ πάντωσ είναι ότι το Υπουργείο Εννόμου Τάξειωσ, στήριξε τον Ζαριφόπουλο (στην αρχή της προανάκρισησ Φαρδέλλου), και την παραμονή της σύλληψησ του, ο ίδιοσ ο Πρωθυπουργόσ Σοφούλησ (που είχε επισκεφθεί τη Θεσσαλονίκη), μίλησε για συκοφαντίεσ. Αναμφίβολα η εποχή χαρακτηριζόταν από πολιτική αστάθεια και δυστυχώς θύμα της, έγινε ο Ζαριφόπουλοσ.

Δυστυχώς με αυτή την εκτέλεση χάσαμε ένα λαμπρό αξιωματικό, και αυτή η καταδίκη και ρετινιά έμεινε μέχρι τισ μέρεσ μασ, όπου πολλοί την επικαλούνται άκριτα, σαν μία λαμπρή πράξη καθάρσειωσ. Κρίμα!

Υ.Γ.: Τα περισσότερα στοιχεία και φωτογραφίεσ έχω αντλήσει από εφημερίδεσ της εποχήσ, όπου μπορείτε να βρείτε πολλέσ λεπτομέρειεσ. Φωτογραφίεσ, κατά τον απαγχονισμό, απθανάτισε ο Πέτροσ Πουλίδησ και μπορείτε να τισ δείτε στο Ηλεκτρονικό αρχείο της ΕΡΤ.

ΤΟ ΜΠΟΛΙΑΣΜΑ

— Πού πας Μήτσο πουρνό-πουρνό;
— Για μπόλιασμα.
— Πού θα το κάνεις;
— Απάνου ψηλά.
— Μπα και πώς θ' ανέβεις;
— Εγώ; Ας είν' καλά η νοσοκόμα.
— Όι-όι! νοσοκόμα θα σου κεντρώσει τα δέντρα;
— Όχι παιδάκι μ' εμένα θα μπολιάσει. Είναι αυτούνο το μπόλι για τον κόβιντ.
— Μπα και θ' ανέβ' απάνω σ';
— Μακάρ' ν' ανέβαινε, αλλά απ' ότ' μού ειπαν θα μ' το σβουρίζ' ψηλά στον ώμο.
— Και ποιο θα καν'ς;
— Το άστρα ζένεκα μού είπαν.
— Α! θα δεις άστρα απ' τη γυναίκα;
— Λες ορέ Γιάννη; Αν είν' απ' τα χεράκια τ'ς, χαλάλι τ'ς, ας πάει και το παλιάμπελο.
— Άικ'σα ότ' αυτό είναι τζούφιο. Δεν κάν'ς το φάιζερ ή το μοντέρνα ή το τζόνσον εντ τζόνσον.
— Δεν γροικάω τι μ' λες. Να φάει η μοντέρνα το Γιάννη-Γιάννη.
— Κοίτα! Άικ'σα μ' ένα μπόλι δεν θά 'χεις κούκο.
— Δηλαδή-δηλαδή;
— Να ορέ Μήτρο, δεν θά 'χεις λίμπινο, δεν θα καμαρώνει ο μουστακαλής.
— Σοβαρά; Και δεν έχω σκαρώσει ακόμα με τη Μήτραϊνα την πεντάδα για μπάσκετ. Ω πω-πω-πω τι με βρήκε τον κ'ρούνη. Μα καλά οι αθεόφοβοι ή μάλλον οι θεομπαίχτες, δεν έκαναν πειραματικούς ελέγχους; Δεν ολοκλήρωσαν το τρίτο στάδιο ερεύνης; Έριξαν στην παγκόσμια αγορά, ένα τόσο επικίνδυνο σκεύασμα. Και όλα αυτά στον βωμό του κέρδους;
— Μπα βλέπω Μήτρο, λύθηκε η γλώσσα σου! Απ' τη τηλεόρα τά 'μαθες αυτούνα;
— Δεν μας φθάν' που κάνουν γρουμπουλία στο αίμα [θρόμβωση], δεν θα μας κάν' και κούκου; Ιγύ τώρα δα γκαστρώνω γαϊδούρα στον ανήφορο!
— Ωρε και στα Μούλεν Ρουζ να πας θα γλέπ'ς τα πατώματα. Πάντως για τα γρουμπουλία, είδα με τα μάτια μ' τ'ν Ακρίβω, νά 'ναι τα πόδια τ'ς νταούλι, μετά απ' το μπόλι. Πήγε στου νουσουκουμείο κι έκαν' «υπέροχο». Εκεί τ'σ είπαν έχ' θρόμπωσ'. Μην τα ρωτάς, χλίβεται η καφερή.
— Τι να σ' πώ ρε Γιάνν'. Ο θεός να βάλει το χέρι του! Από τη σκύλα στη χάρυβδη είμαστε. Και κάτι τελευταίο: όλο μπολιάζομαστε, όλο λοκνταουναζόμαστε και όλο χειρότερα πάμε. Ξέρουμε που πάμε ή κάνουμε πειράματα στις μυλωνούς τον κ...λο!

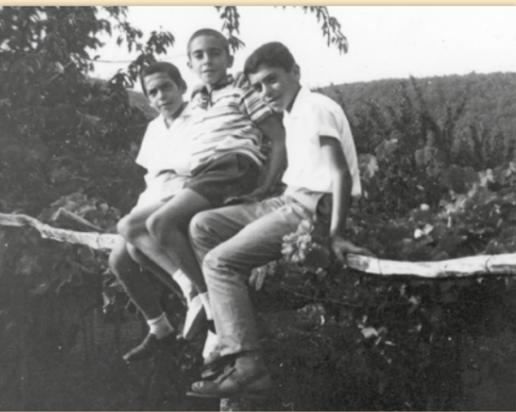
Υ.Γ. Ελπίζω να έγραψα ψέμματα. Ο χρόνος θα δείξει!

Ο μπολιασμένος δαιμόνιος ρεπόρτερ

ΦΩΤΟ ΚΟΥΖ

Πάλι ευκολέμιας βάζω. Να δω ποιοι-ες θα απαντήσουν σωστά. Ένας, ένας μη σπρώχνεσθε!

ΦΩΤΟ ΚΟΥΖ

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ: Από τότε φαινόταν ότι θ' ανέβουν ψηλά... Η φωτογραφία είναι από το καλοκαίρι του 1965 στην κληματαριά του Σταύρου Γιαννέτσου. Από αριστερά εικονίζονται: Χρήστος Διονυσόπουλος, Γιάννης Σωτηρόπουλος, Γιώργος Διονυσόπουλος. Φωτογράφος ο Σπύρος Γιαννέτσος, τον οποίο ευχαριστούμε για την ευγενική παραχώρηση της φωτογραφίας.

ΕΚΤΑΚΤΟ ΦΩΤΟ ΚΟΥΖ

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΟ ΕΚΤΑΚΤΟ ΦΩΤΟ ΚΟΥΖ (τ. 131): Δυστυχώς δεν είχαμε ανταπόκριση για τα πρόσωπα της φωτογραφίας. Η εικαζόμενη λύση, σύμφωνα με τον κο Ντίνο Σαλούρο, τον οποίο ευχαριστούμε και για την παραχώρηση της φωτογραφίας, υποθέτει ότι εικονίζονται τα παιδιά της Αριστοτέλαινας. Δηλαδή είναι ο Ηλίας Αριστ. Φινινής (1919-1940), που σκοτώθηκε στον πόλεμο του 40, και η Ιωάννα Αριστ. Φινινή (1921-2003), σύζυγος Ιω. Μεταξά.

Επαγγελματίες Συγχωριανοί μας

ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΚΑΦΕΝΕΙΟ - ΨΗΣΤΑΡΙΑ	ΤΕΡΨΙΘΕΑ	2634053111, 6979209538
ΑΝΔΡΕΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΣΤΑΣ	ΞΥΛΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ	2634024194
ΑΡΒΑΝΙΤΗ Κ. ΕΛΕΝΗ	ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΥΤΡΙΑ	ΗΟΥΣ 2, ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	6945955992
ΑΡΒΑΝΙΤΗ Ν. ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ	ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ	ΡΙΖΟΥΝΤΟΣ 46, ΕΛΛΗΝΙΚΟ	2109640409
ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ Α. ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ	ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ 3	2103806993
ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ Α. ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΟΣ	Α. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ 10β, ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ	2109751895
ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΤΑΞΙ		6974105052
ΑΥΛΟΓΗΤΟΣ Σ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ - ΒΙΝΤΕΟ	Β. ΣΟΦΙΑΣ & ΛΑΜΨΑΚΟΥ 3	2107717496
ΒΕΛΕΝΤΖΑ Χ. ΧΡΥΣΑ	ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΟΣ/ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΟΣ	ΠΑΤΗΣΙΩΝ 69 & ΑΝΙΑΝΟΣ	2105244536 6976744731
ΒΕΛΕΝΤΖΑΣ Ν. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ	ΣΠΑΡΤΑΚΟΥ 12-14, ΚΑΛΛΙΘΕΑ	2103453073 6944358049
ΒΕΛΕΝΤΖΑΣ Ν. ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ	ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ	ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ 4, ΚΑΛΛΙΘΕΑ	2109598595
ΒΕΛΕΝΤΖΑΣ Χ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ	ΠΑΤΗΣΙΩΝ 69 & ΑΝΙΑΝΟΣ	2105244550 6944522827
ΒΕΡΥΚΙΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΔΙΣΚΟΙ ΜΝΗΜΟΣΥΝΩΝ	ΑΙΓΙΟΥ 3 ΑΓ. ΙΕΡΘΕΟΣ	2105149100
ΓΙΑΝΝΕΤΣΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΨΑΡΟΤΑΒΕΡΝΑ «ΕΝ ΠΛΩ»	ΗΡΩΩΝ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ 60Α, (ΜΑΡΙΝΑ ΠΑΤΡΑΣ)	2610424319 6934912278
ΓΚΟΛΙΑΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ dimgolias@yahoo.gr	ALL 4ONE - ΟΛΕΣ ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΕ ΜΙΑ ΣΤΑΣΗ	ΤΙΜΟΛΕΟΝΤΟΣ 17, ΑΘΗΝΑ	2109210188
ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ ΜΑΝΩΛΗΣ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ 6, ΑΙΓΑΛΕΩ	2105315800
ΖΑΒΙΤΣΙΑΝΟΣ ΣΠΥΡΟΣ	ΙΑΤΡΟΣ ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΣ	ΕΠΤΑΠΥΡΓΙΟΥ 17, ΓΚΥΖΗ	2106433243
ΚΑΛΛΙΑΜΒΑΚΟΣ Γ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	ΜΑΡΜΑΡΑ		2102755381
ΚΑΛΛΙΑΜΒΑΚΟΣ Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΑΣΦΑΛ. ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ «ΕΥΡ. ΠΙΣΤΗ»	ΕΡΜΟΥ 89-91, ΠΑΤΡΑ	2610278393 6945075899
ΚΑΡΤΕΡΗ ΣΟΦΙΑ skarteri@gmail.com	ΙΑΤΡΟΣ ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ	ΜΑΙΖΩΝΟΣ 94, ΠΑΤΡΑ	2610622976 6976798839
ΚΑΡΤΕΡΗΣ ΣΑΒΒΑΣ	ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΣ	ΡΑΜΝΟΥΣΙΩΝ 4	6973406264
ΚΟΝΙΔΑΡΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ «Η ΤΕΡΨΙΘΕΑ» ΤΕΡΨΙΘΕΑ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	6984196326, ΦΑΞ: 2634052629	2634053234 2634052629
ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗ ΕΦΗ	ΚΑΡΤΕΣ-ΠΡΟΣΚΛΗΤΗΡΙΑ	ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ 16, ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ	2130410317
ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΤΑΠΕΤΣΑΡΙΕΣ ΕΠΙΠΛΩΝ www.g-kontogiannis.gr	ΑΛΚΕΤΟΥ 33, ΠΑΓΚΡΑΤΙ	2107511824
ΚΟΚΚΟΤΑΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ	ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ-ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΑ	ΝΙΡΒΑΝΑ 5, ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ	2109762685
ΛΙΑΚΟΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ gliakonis@yahoo.gr	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ Insurance Group E.E.	ΠΕΝΤΕΛΗΣ 92, 15126 ΜΑΡΟΥΣΙ	2106755641 6974477750
ΛΥΠΑΡΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΑΞΙΔΙΩΝ- ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ	28ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ & Λ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ 267, Ν. ΙΩΝΙΑ	2102724557
ΜΑΡΑΓΔΟΥΛΗ Δ. ΑΛΕΞΙΑ	ΚΑΦΕΝΕΙΟ	ΤΕΡΨΙΘΕΑ	
ΜΑΡΙΝΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ	ΑΧΑΡΝΩΝ 232	2108613314
ΜΑΥΡΟΓΟΝΑΤΟΣ ΣΠΥΡΟΣ	ΦΩΤΟ-ΦΑΝΗΣ	ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΑΣ 12, ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ	2109915702
ΜΗΛΟΥΛΗΣ Θ. ΘΕΟΦΑΝΗΣ	ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΕΛΕΤΩΝ	ΔΙΓΕΝΗ 16, ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ	2109738664
ΜΟΥΖΑΚΙΩΤΗ-ΤΖΙΛΑΛΗ ΕΛΕΝΑ	ΜΑΙΕΥΤΗΡΑΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΓΥΝ/ΛΟΓΟΣ	Λ. ΚΗΦΙΣΙΑΣ 25Α, ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ	2106401002 6944420728
ΜΟΥΡΤΟΥ Κ. ΑΣΠΑΣΙΑ	ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ	ΠΛ. ΥΨΗΛΩΝ ΑΛΟΝΙΩΝ, ΠΑΤΡΑ	2610330511
ΜΠΑΚΑΛΗΣ Κ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ	ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ	ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 18, ΑΘΗΝΑ	6946497614
ΜΠΑΝΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	ΧΩΜΑΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ	2634027534
ΜΠΑΡΟΣ Κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ	ΓΟΥΝΑΡΗ 21, ΠΑΤΡΑ	2610278248 6932097683
ΠΑΪΣΙΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ - ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΑΘΗΝΩΝ 22, ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ	2634022227 6944602745
ΠΑΪΣΙΟΥ-ΒΟΥΚΕΛΑΤΟΥ ΕΥΘΥΜΙΑ	ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ	ΠΑΤΡΕΩΣ 55, ΠΑΤΡΑ	2610222404
ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ	ΜΗΧ/ΓΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ	ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΟΥΣ 10α, ΖΩΓΡΑΦΟΥ	2107485461
ΠΑΝΤΕΛΗ - ΧΟΡΜΟΒΑ ΣΟΦΙΑ	ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ	ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 31, ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ	2102610676
ΠΑΠΑΔΟΓΙΑΝΝΗ Κ. ΧΡΥΣΑΝΘΗ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ-ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ ΠΤΥΧ. ΠΑΝΕΠΙΣΤ. ΑΘΗΝΩΝ	ΛΕΩΦ. ΠΑΡΝΗΘΟΣ 142, ΑΧΑΡΝΑΙ	2102405150 6974994418
ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΕΠΙΠΛΑ ΚΟΥΖΙΝΑΣ	ΠΑΛΑΙΟΠΑΝΑΓΙΑ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ	6943013252
ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ Σ. ΙΩΑΝΝΗΣ	ΚΑΦΕ ΨΗΣΤΑΡΙΑ	ΤΕΡΨΙΘΕΑ	2634053233
ΠΑΠΑΛΙΒΕΡΙΟΥ Κ. ΕΙΡΗΝΗ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ	ΠΡΟΥΣΗΣ 19, ΧΑΡΑΥΓΗ	2109755024
ΣΕΡΕΤΗΣ Ι. ΛΕΩΝΙΔΑΣ LEONIL HELLAS	ΙΑΤΡΙΚΑ-ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΑ ΕΙΔΗ	ΕΛΛΗΝΟΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΟΥ 57, ΠΑΤΡΑ	2610425205 2108839312
ΣΕΡΕΤΗΣ Λ. ΙΩΑΝΝΗΣ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΟΣ	Γ' ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ	2108839312
ΣΤΑΜΑΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ ΕΙΔΗ ΥΓΙΕΙΝΗΣ	ΧΑΡΟΚΟΠΟΥ 4, ΚΑΛΙΘΕΑ	2109598523
ΣΤΑΜΑΤΗΣ Π. ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ- ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ Animation & ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ & Sound Design	ΔΑΒΑΚΗ 17, ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ e-mail: synchroni@otenet.gr	2109733266, 6930783608
ΣΤΑΜΑΤΗΣ ΜΑΝΩΛΗΣ	ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ ΕΙΔΗ ΥΓΙΕΙΝΗΣ	ΧΑΡΟΚΟΠΟΥ 4, ΚΑΛΙΘΕΑ	2109598523
ΣΤΑΣΙΝΟΥ Α. ΜΑΡΙΑ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ	ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 103 - 105	2103632023
ΤΖΙΛΑΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΑΡΧΙΑΤΡΟΣ ΑΓΓΕΙΟΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ	Λ. ΚΗΦΙΣΙΑΣ 25Α ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ	2106401010 6944612162
ΤΖΙΛΑΛΗΣ ΣΠΥΡΟΣ	ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ	ΒΟΤΣΗ 36, ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	2109701094
ΤΡΙΨΙΑΣ Β. ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΜΠΑΛΟΝΙΑ-ΠΥΡΟΤΕΧΝΗΜΑΤΑ	ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ- ΝΟΒΑ 39, ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ	2634022321 6944728221
ΤΣΟΥΚΑΛΑ ΑΓΓΕΛΙΚΗ	ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ- ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΑ	ΑΙΣΧΥΛΟΥ 19, ΑΝΩ ΚΑΛΑΜΑΚΙ	2109901650 6977801638
ΦΗΜΗ ΚΩΝ/ΝΑ	ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΞΕΝ. ΓΛΩΣΣΩΝ	ΠΡΟΥΣΗΣ 19 ΧΑΡΑΥΓΗ	2109767788
ΦΟΥΣΕΚΗ ΖΩΗ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ	ΙΝΤΖΕ 3-5, ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ	2634029310
ΧΕΙΜΑΡΑ ΧΡΙΣΤΙΝΑ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ	ΓΑΛΗΝΗΣ 13, ΖΩΓΡΑΦΟΥ	2107792280
ΧΟΡΜΟΒΑΣ Δ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΗΛΕΚΤΡ. ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	ΑΡΜΑΤΩΛΩΝ ΚΛΕΦΤΩΝ 29	6978884152